

TÜRKİYE PATENT VE MARKA VEKİLLERİ SEKTÖR RAPORU (2010)

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
TÜRKİYE PATENT VE MARKA VEKİLLERİ MECLİSİ

TÜRKİYE PATENT VE MARKA VEKİLLERİ MECLİSİ SEKTÖR RAPORU (2010)

NİSAN 2011

TÜRKİYE PATENT VE MARKA VEKİLLERİ MECLİSİ SEKTÖR RAPORU

(2010)

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
TÜRKİYE PATENT VE MARKA VEKİLLERİ MECLİSİ

Nisan 2011

TÜRKİYE PATENT VE MARKA VEKİLLERİ MECLİSİ SEKTÖR RAPORU (2010)

TOBB Yayın Sıra No: 2011/126
ISBN : 978-9944-60-870-1

TOBB yayınları için ayrıntılı bilgi
Yayın Müdürlüğünden alınabilir

Tel: (312) 218 22 00 (pbx)
Faks: (312) 219 40 90-91-92-93
e-posta: basin@tobb.org.tr
internet: www.tobb.org.tr
TOBB yayınlarına tam metin ve ücretsiz olarak
internetten ulaşabilirsiniz.

Sayfa Düzeni ve Baskı : Afşaroğlu Matbaası
384 54 88- Ankara

Önsöz

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk özel sektörünün en üst düzeyde yasal temsilcisi sıfatı ile özel sektörümüzün ihtiyaçları doğrultusunda çalışmalar yürütmüş, sorunlarına çözüm aramış ve özel sektörün istikrarlı bir biçimde gelişimine katkıda bulunmuştur.

Sektörlerimize daha kapsamlı hizmet sunulması ihtiyacı doğrultusunda ve bu hizmetlerin geliştirilmesi perspektifinde 18 Mayıs 2004 tarih ve 5174 sayılı **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun** 57'nci maddesine dayanılarak "Türkiye Sektör Meclislerinin Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği" hazırlanmıştır. 12 Şubat 2005 tarih ve 25725 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmeliğimize istinaden Birliğimiz şemsiyesi altında 52 adet Türkiye Sektör Meclisi oluşturulmuştur.

Türkiye Sektör Meclisleri Temmuz 2006 tarihinden bu yana faaliyetlerine devam etmektedir. Bu süreçte varolan ihtiyaç ve sektörden gelen talep üzerine meclis sayısı 58 olmuştur.

Türkiye Sektör Meclisleri, sektörün tüm ilgilileri taraflarını bünyesine alan entegre yapıyla, yerel olduğu kadar uluslararası nitelik taşıyan sektörel bakış açısıyla ve bugünün yanında geleceği kuşatan strateji ve vizyonuyla, dünyadaki benzer örneklerinden daha kapsamlı hizmetler sunmaya yönelmiş; sektörümüze ve ekonomimize büyük faydalar sağlama potansiyeli taşıyan önemli bir oluşumdur.

Meclisler, firmaların, sektörel kuruluşların ve ilgili kamu kurumlarının üst düzey yöneticileri ile temsilcilerini bünyesine katan önemli bir buluşma noktasıdır. Türkiye Sektör Meclisleri, yelpazesi içine aldığı tüm ekonomik sektörler için radikal bir adımı temsil etmektedir. Sektörel kurum ve kuruluşların tek bir çatı altında toplanabilmesi, sorunların çözümü ve sektörlerimizin ülke ekonomisine katkılarının artırılması yolunda önemli bir taahhüdü göstergesidir. Meclis içerisinde sağlanan birlik ve beraberlik ortamı, ortak görüşlerin oluşturulmasına ve ortak kararların alınmasına imkan sağlamaktadır. Ortak kararlar

doğrultusunda başlatılan girişimlerden ilgili merciler nezdinde daha olumlu sonuçlar alınmaktadır. Bu sektörel yapılanma ile kamu-özel sektör ortaklığının etkin biçimde hayata geçirilebileceği sağlam bir zemin oluşturulmuştur.

Meclis faaliyetleri çerçevesinde, meclis çalışmalarından daha fazla verimin alınabilmesi, farklı görüş ve düşüncelerin uyumlaştırılması, tutarlılık sağlanması, sektörün mevcut durumu ve geleceğe yönelik beklentileri konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla meclislerimiz tarafından sektör raporları hazırlanmıştır.

Hazırlanan sektör raporunun sektörel politika ve stratejilerin oluşturulması, geleceğe yönelik projeksiyonlara ve piyasa araştırmalarına ışık tutması açısından faydalı olacağı düşüncesiyle sektörümüze, camiamıza ve ilgililere hayırlı olmasını dilerim.

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

Başkan

Önsöz

Patent ve marka vekilliği; buluşlar, endüstriyel tasarımlar, ticaret ve hizmet markaları, coğrafi işaretler, internet alan adları gibi sınai haklara ait alanlarda, münhasır hakların korunması konusunda danışmanlık ve vekillik yapan uzmanların mesleği olan bir hizmet sektörüdür.

19. yüzyılda piyasa ekonomisinin gelişmesi sonucunda işbölümünün ekonomideki önemi fark edilmiştir. Buna göre, kişilerin kendi uzmanlık alanında çalışması ve çalışmalarını sağlıklı bir biçimde yürütebilmeleri için, gereksinim duydukları diğer uzmanlık alanlarına giren mal ve hizmetleri satın alması yoluyla ekonominin işlemesi öngörülmüştür. Buna göre, hukuk işlerinde bir avukat, vergi konularında bir muhasebeci, teknik konularda bir mühendis, gümrük işlerinde bir gümrük komisyoncusu, emlak işlerinde bir emlak komisyoncusu, diğer konularda da ilgili meslek uzmanları ile çalışılacaktır.

Gerek üretim ve ticaret, gerekse hizmet alanlarındaki her uzmanlık alanının gereksinimleri arasında, aynı uzmanlık alanında çalışanlardan ayırt edilebilmenin sağlanması da çok önemli bir gereksinim olarak ortaya çıkmıştır. Bu gereksinim kişileri, ad ve soyad, ticaret unvanı, işletme adı, internet alan adı, logolar, sloganlar, gibi tanıtıcı işaretler kullanmaya yönlendirmiştir.

Bir meslek alanında çok sayıda kişinin bulunması, rekabeti getirir, dolayısıyla meslek alanının varlığını sürdürebilmesinin güvencesini oluşturur. Esasen kişiye münhasır olan fikri faaliyet sonucunda üretilen fikir ürünleri de rekabet gücünün kazanılması ve sürdürülebilmesi bakımından özel önem taşımaktadır. Her uzmanlık alanında çalışan kişiler, kendi mesleklerini yürütebilmek için yenilikçi olmak, kendi alanında yeni fikirler ve ürünler geliştirmek zorunda kalmıştır.

Gerek tanıtıcı işaretler gerekse yenilikçi fikir ürünlerinin korunması özel bilgi gerektirdiği için "patent ve marka vekilliği" 18. yüzyılda yeni bir meslek olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye'nin markalar konusundaki ilk yasal düzenlemesi olan 20 Eylül 1871 tarihli Alameti Farika Nizamnamesi ve patent konusundaki ilk yasal düzenleme olan 23 Mart 1879 tarihli İhtira Beratı Kanunu ile birlikte "İhtira ve Marka Tescil Ajansı" unvanı alan patent ve marka vekilliği mesleği Türkiye'de başlamıştır.

Cumhuriyetin ilanından sonra çağı yakalamak için yapılan çalışmalarda öncelikler ve toplumun ilgisi nedeniyle patent ve markalar konusundaki hukuki yenileme çalışmaları gecikerek gerçekleşmiştir. Markalar konusu 1965 yılında Markalar Kanunu, patent konusu ise 1995 yılında Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeni hukuki düzenlemelere kavuşmuştur. Bu konuda yaşanan büyük gecikme, patent ve marka vekilliğinin bir meslek olarak tanınmasını da geciktirmiştir.

1980'li yıllarda TOBB'un öncülüğünde başlatılan çalışmalar sonucunda, Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde kurulan bir Özel İhtisas Komisyonu, Türk Patent Enstitüsünün (TPE) Kuruluş Kanunu ile Patent Kanunu Tasarılarını hazırlamış ve bu çalışmalar sonucunda oluşturulan yasal düzenlemelerle patent ve marka vekilliği için yasal alt yapı oluşturulmuştur.

TOBB bünyesinde kurulan Türkiye Patent ve Marka Vekilleri Meclisinin 2008 yılında faaliyete başlaması ile yeni bir dönem başlamıştır. Gelişmiş bütün ülkelerde çok önemli meslekler arasında yer alan patent ve marka vekilliği meslek kurallarının belirlenmesi, toplum tarafından tanınması ve saygınlığının artırılması, Türkiye Patent ve Marka Vekilleri Meclisinin amacı, hedefi ve öncelikli konusudur.

2008-2010 dönemi Türkiye Patent ve Marka Meclisi üyelerinin çaba ve katkıları ile hazırlanan bu yayının sektörümüz ve ülkemiz ekonomisi için yararlı olmasını umuyoruz.

M. Kaan DERİCİOĞLU

Türkiye Patent ve Marka Vekilleri Meclis Başkanı

İçindekiler

Giriş	1
Tarihçe	7
Sektördeki Patent ve Marka Vekili Sayıları	9
İstihdam Düzeyi	10
Niteliği ve Maliyeti.....	10
Mesleki Eğitim.....	10
Sektörde Büyüme Oranları	11
Kârlılık Oranları	11
Yabancı Sermaye Yatırımları.....	12
Sektörde Yaratılan Katma Değer	12
Sektörün Bölgesel Olarak Dağılımı	12
Sektörde İthalat ve İhracat Rakamları.....	17
Sektörün Swot Analizi	17
• Güçlü Yönler	17
• Zayıf Yönler	17
• Fırsatlar	18
• Tehditler	19

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve YOİKK (Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu) Çalışmaları.....	19
2009 Yılı Eylem Planı Listesinde Olan ve 2010 Yılında Sürdürülmesi Gereken Çalışmalar	19
2010 Yılı Eylem Planına Eklenmesi Önerilen Konular	19
Sektörde Yeni Yönelimler	21
• Elektronik İmza Uygulaması	21
• Online Başvuru Sistemi.....	21
Yasal Düzenlemeler.....	22
Sektörün Yapısal Sorunları ve Çözüm Yolları	22
Sektörün AB Uyum Sürecinde Geldiği Nokta, Karşılaşılan Uyum Sorunları	22
Sektörel Yapılanma	23
Sektörün Rekabet Gücünün Artırılması ve Verimlilik	24
Yurtdışından Patent ve Marka Vekilliği Örnekleri	25
• Kanada.....	25
• Birleşik Devletler	26
• Almanya	26
• Macaristan.....	27
• Çin Halk Cumhuriyeti.....	27
• Fransa	28
• Japonya	30
Genel Değerlendirme	30

Tablolar Listesi

Tablo 1.	Patent ve Marka Vekilliği Sınavına Katılan ve Başarılı Olan Vekil Sayıları.....	9
Tablo 2.	Patent ve Marka Vekili Sayıları	10
Tablo 3.	Patent Başvuruları ve Verilen Patentler (2010 Ocak-Ağustos).....	13
Tablo 4.	Faydalı Model Başvuruları ve Verilen Belgeler (2010 Ocak-Ağustos).....	14
Tablo 5.	Marka Başvuruları ve Tescilleri (2010 Ocak - Ağustos).....	15
Tablo 6.	Endüstriyel Tasarım Başvuruları ve Tescilleri (2010 Ocak-Ağustos)	16
Tablo 7.	Patent Başvurularının Uluslararası Patent Sınıflarına Göre Dağılımı.....	33
Tablo 8.	Verilen Patentlerin Uluslararası Patent Sınıflarına Göre Dağılımı	34
Tablo 9.	Faydalı Model Başvurularının Uluslararası Patent Sınıflarına Göre Dağılımı .	35
Tablo 10.	Faydalı Model Belgelerinin Uluslararası Patent Sınıflarına Göre Dağılımı.....	35
Tablo 11.	Marka Başvurularının Mal Ve Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı.....	36
Tablo 12.	Marka Tescillerinin Mal Ve Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı.....	37
Tablo 13.	Patent Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı.....	38
Tablo 14.	Verilen Patentlerin Yıllara Göre Dağılımı.....	38
Tablo 15.	Faydalı Model Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı	39
Tablo 16.	Faydalı Model Belgelerinin Yıllara Göre Dağılımı	39
Tablo 17.	Marka Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı	40
Tablo 18.	Marka Tescillerinin Yıllara Göre Dağılımı.....	40
Tablo 19.	Endüstriyel Tasarım Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı	41

Tablo 20. Endüstriyel Tasarım Tescillerinin Yıllara Göre Dağılımı	41
Tablo 21. Patent Başvurularının TPE'ye Başvuran Ülkelere Göre Dağılımı	42
Tablo 22. Verilen Patentlerin TPE'ye Başvuran Ülkelere Göre Dağılımı	43
Tablo 23. Faydalı Model Başvurularının TPE'ye Başvuran Ülkelere Göre Dağılımı.....	44
Tablo 24. Marka Başvurularının TPE'ye Başvuran Ülkelere Göre Dağılımı	45
Tablo 25. Marka Tescillerinin TPE'ye Başvuran Ülkelere Göre Dağılımı	48

Grafikler Listesi

Grafik 1. Patent Başvurularının Orijine Göre Dağılımı.....	51
Grafik 2. Faydalı Model Başvurularının Orijine Göre Dağılımı	52
Grafik 3. Marka Başvurularının Orijine Göre Dağılımı	52
Grafik 4. Marka Tescillerinin Orijine Göre Dağılımı	53
Grafik 5. Endüstriyel Tasarım Başvurularının Orijine Göre Dağılımı (Tasarım Sayıları)	53
Grafik 6. Endüstriyel Tasarım Tescillerinin Orijine Göre Dağılımı (Tasarım Sayıları)	54
Ek 1 : 20/01/2010 Tarihli ve 27468 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Tebliğe Göre Mal ve Hizmet Sınıflandırması	55

Giriş

Patent ve marka vekilleri sektörü, buluşlar, endüstriyel tasarımlar, entegre devre topografyaları, ticaret ve hizmet markaları, ticaret unvanları, coğrafi işaretler, internet alan adları, ticaret sırları, yeni bitki çeşitleri gibi sınai haklar alanında vekillik ve danışmanlık hizmetlerini kapsayan ve "patent ve marka vekilliği" olarak adlandırılan bir hizmet sektörüdür.

Avrupa'da patent ve marka vekili kavramı, Avrupa Patenti Sözleşmesi'ne göre kurulan ve Türkiye'nin de kurucu üyesi olduğu, Avrupa Patent Ofisinde "profesyonel temsilci" olarak kayıtlı olan kişileri ifade etmektedir. Avrupa Patent Enstitüsünde kayıtlı olan patent ve marka vekilleri, profesyonel "Avrupa patent vekili" olarak adlandırılmaktadır.

Sektörün hizmet alanı, Dünya Fikri Haklar Örgütü (World Intellectual Property Organization –WIPO), Sinaî Hakların Korunması için Paris Sözleşmesi, Fikri Hakların Ticaretle Bağlantılı Yönlerine İlişkin Anlaşma (TRIPS), diğer uluslararası veya bölgesel sözleşme ve antlaşmaların yanı sıra ulusal yasal düzenlemelerle düzenlenmiş sınai haklar alanıdır.

Gerçek kişilerin yanı sıra, sanayi, ticaret ve hizmet sektörleri, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve diğer eğitim ve öğretim kurumları gibi tüzel kişilerin organlarının, yasal faaliyetleri sırasında oluşturdukları ayırt edici işaretler dahil tüm fikir ürünleri, bu kişilere münhasır haklar sağlamaktadır.

Kişiyeye özel bu hakların korunması ve yönetimi, özel bilgi, uzmanlık ve deneyim gerektirmektedir. Fikir ürünlerinin üreticileri ve bu kişilerin elemanları çoğu zaman uzmanlık alanlarındaki iş ve eylemleri sırasında oluşturdukları fikir ürünlerinin nasıl korunacağı ve yönetileceği konusunda ayrıntılı bilgi ve deneyime sahip değildir.

Örneğin, patent ve marka vekillerinin bilimsel araştırmalar veya Ar-Ge faaliyeti sonucunda oluşturulan buluşlarla ilgili olarak karşılaştıkları sorular, mesleğin önemini gözler önüne sermektedir.

Buluşlar ile ilgili bazı sorular aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Buluşlar neden ve nasıl korunur?
- Buluşların patent ile korunmasının ölçütleri nelerdir?
- Patent almak için nereye başvurulmalıdır?
- Patent başvurusu nasıl hazırlanır?
- Patent başvurusu yapılmadan buluş konusu yayınlanırsa ne olur?
- Uluslararası patent veya dünya patenti var mıdır?
- Buluşların korunmasında patent korumasının dışında başka seçenek var mıdır?
- Koruma ne zaman başlar? Kaç yıl sürer?
- Patent almanın maliyeti nedir?
- Bir ürün üzerinde yer alan "patent pending" ifadesi ne anlama gelir?
- Patent başvurusunun yayınlanması ne demektir?
- Patent ön araştırması ne anlama gelir?
- Yayınlanan bir patent başvurusunun tam metni nereden alınabilir?
- Patent araştırma ve inceleme raporları neden düzenlenir? Bu raporlar, hangi kuruluşlar tarafından düzenlenir?
- Patent Araştırma Raporu'nun yayınlanmasının amacı nedir?
- Araştırma Raporundaki, (A), (X), (Y), (D) gibi ifadelerin anlamı nedir?
- Patent hakkının şirket sermayesi olarak kullanılabilmesinin koşulları nelerdir?
- Buluş sahiplerinin patent alınması sürecinde Devlet tarafından desteklenmesinin koşulları nelerdir?

Endüstriyel tasarımlar ile ilgili bazı sorular aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Endüstriyel tasarımı tanımlamak mümkün müdür?
- Uluslararası Tasarım Bülteni'nin içeriği nedir?
- Kavramda geçen ürünün açıklaması nasıldır?
- Endüstriyel tasarım korumasının anlamı nedir?

- Yasal korumadan yararlanan tasarımlar hangileridir? Korumanın ölçütleri nelerdir?
- Yeni ve ayırt edici niteliğe sahip olmak nasıl açıklanır?
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu tasarımcıları nasıl korur?
- Tasarım hakkının sahibi kimdir?
- Koruma süresi kaç yıldır?
- Çoklu başvuru ne demektir?
- Yeniliğin yorumu nasıldır? Bu olayın istisnası var mıdır?
- Hoşgörü süresi kötüye kullanılabilir mi?
- Tasarım tescilli zorunlu mudur?
- Endüstriyel tasarım tescilli için başvuru nasıl yapılır?

Markalar ile ilgili bazı sorular aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Bir marka neden tescil edilmelidir?
- ®, ©, ™ kısaltmalarının anlamı nedir? Bu kısaltmalar nerede kullanılır?
- “Disclaim” veya “disclaimer” uygulaması Türkiye’de de var mıdır?
- “Letter of Consent/Co Existence Agreement” uygulaması nedir? Bu uygulamalar Türkiye’de de var mıdır?
- Tescilli için başvurulmak istenen marka daha önce tescil ettirilmiş, ancak kullanılmıyor ise, başvurulacak yollar nelerdir?
- Türkiye’de üç boyutlu markalar tescil edilmekte midir?
- Türkiye’de tescilli olmayan ancak yurt dışında tanınmış markaların Türkiye’de tescil edilmesi önenebilir mi?
- Bir marka hangi hallerde tanımlayıcı olarak değerlendirilir ve tesciline engel olunur?
- Marka tescilinden sonra ücret ödenmesi gerekir mi? Gerekirse hangi koşullarda bu ücret ödenir?
- Ticaret unvanının tescil edilmesi zorunluluğu var mıdır?
- Lisans (markanın kullanım hakkı) verildikten sonra lisans veren de söz konusu markayı kullanmaya devam edebilir mi? Lisans türleri nelerdir?

- Madrid Protokolü uyarınca yapılan başvuru (uluslararası başvuru) nedir?
- Madrid Protokolü uyarınca yapılan başvuru (uluslararası başvurunun) avantajı (getirileri) nelerdir?
- Yurt dışında marka tescilli başvurusu yapmak için önceden Türkiye’de marka tescilli başvurusu yapmak şart mıdır?
- Yurt dışındaki marka tescil işlemleri için teşvik alınabilir mi?
- Markaların yurt dışında da izlenmesi mümkün müdür? (Markada iki tür bilgi edinme söz konusudur: birincisi bir markanın tescilli olup olmadığı sorgusu, ikincisi ise yeni yapılan marka başvurularının izlenmesidir.)
- Marka, tescil kapsamındaki mal ve hizmetlerden bir kısmı için kullanılmıyorsa, kullanılmayan mal ve hizmetlere dayanılarak markaya hükümsüzlük davası açılabilir mi?
- Marka tescilinin yenilenmesi işlemi ne zaman yapılmalıdır?
- Marka tescil edildikten sonra tescil kapsamına yeni mal veya hizmetlerin eklenmesi mümkün müdür?
- Tanınmış markaların tescilli konusunda özel kurallar var mıdır?
- Bir markanın tanınmış marka olarak değerlendirilmesi için geçerli olan ölçütler nelerdir?

Bu soruları çoğaltmak, ticaret sırları, bilgisayar yazılımları ve diğer sınâî haklar kapsamındaki konulara yaymak mümkündür. Mesleki bilgi ve deneyime sahip birer uzman olan patent ve marka vekillerinin görevi, önlerine gelen somut soruların yanıtlarını, vekillik hizmeti çerçevesinde vermek suretiyle, sınâî haklar kapsamındaki fikir ürünlerini korumak ve bu korumanın sürekliliğini sağlamaktır.

Sınâî haklar sisteminin etkin şekilde işlemesi için görev yapan patent ve marka vekilleri, özellikle sınâî haklar kapsamında olan fikir ürünlerinin korunması ve yönetilmesi konularında başlıca şu hizmetleri sunar:

- Yasal hükümlere göre sınâî hakların korunabilirliğini değerlendirir,
- Başvuruları hazırlar ve sunar, belge aşamasına kadar başvuru ile ilgili tüm işlemleri izler ve başvuru sahiplerini temsil eder,
- Üçüncü kişilerin itirazlarına karşı sınâî hak sahiplerinin haklarını savunur,
- Sınâî hak sahibindeki değişikliklerin ve lisans işlemlerinin sicile kayıt işlemlerini yapar,

- Rakiplerin sınâî haklar alanındaki başvurularını izler ve bilgi verir,
- Haklara tecavüz ve haksız rekabet konuları ile *know-how* ve teknoloji transferi konularında hak sahiplerini bilgilendirir.

Patent ve marka vekillerinin bu görevlerini yerine getirebilmeleri için belirli niteliklere sahip olmaları gerekmektedir. Vekillerin, başvuruları usulüne uygun bir şekilde hazırlayabilmeleri için teknik bilgiye sahip olmaları ve uluslararası tescil başvurularının yürütülmesi için uluslararası yazışmalarda geçerli en az bir yabancı dile hakim olmalarında yarar vardır.

Bu genel niteliklerin yanı sıra vekillerin, deneyimli bir vekilin yanında yapacakları çıraklık döneminin ardından, yeterlilik sınavında başarılı olmak koşuluyla mesleğe başlamaları, mesleki bilgi ve deneyim kazanmaları açısından önemli bir adım olacaktır.

Tarihçe

Bazı ülkelerin Patent ve Marka Kanunları 18. yüzyıldan itibaren yürürlüğe girmiş ve patent ve marka vekilliği de bir meslek olma niteliğine bu tarihlerde kavuşmuştur. Türkiye’de ise, ilk marka yasal düzenlemesi olan 20/09/1871 tarihli Alamenti Farika Nizamnamesi’nin 7’nci maddesinde, ilk patent yasal düzenlemesi olan 23/03/1879 tarihli İhtira Beratı Kanunu’nun 6’ncı maddesinde ve 03/03/1965 tarihli Markalar Kanunu’nun 25 ve 29’uncu maddelerinde, vekil ve vekâletnameden söz edilmiştir. Ayrıca 03/03/1965 tarihli Markalar Kanunu’nun 42’nci maddesinde, Türkiye’de ikametgâhı olmayanlar için vekil tayini bir zorunluluk olarak hükme bağlanmıştır.

Vekillik yapma yetkisine sahip olan kişilerin görevleri ile ilgili hükümler, 544 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu Kararnameyi değiştiren 06/11/2003 tarihli ve 5000 sayılı Kanun’un 30’uncu maddesinde düzenlenmiştir.

Gerek Türk Patent Enstitüsü Kuruluş Kararname ve Kanunu’nda, gerekse 27/06/1995 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren ilgili kararnamelerin tümünde yer alan özel hükümler, vekillik sicil ve sınav sistemini düzenlemiştir.

Patent ve marka vekilleri hakkında 22/04/1926 tarih ve 818 sayılı Borçlar Kanunu’nun vekâlet akdi ile ilgili aşağıdaki hükümleri uygulanmaktadır:

1. Madde 387

Vekilin tevdi edilen işi idare konusunda resmi bir sıfatı varsa veya işin yapılması mesleğinin gereği ise veya bu gibi işleri kabul edeceğini ilan etmiş ise vekâlet vekil tarafından derhal ret edilmedikçe kabul edilmiş sayılacaktır.

2. Madde 388

Vekâlet akdinin gereği sözleşme ile açıkça belirlenmemiş ise, işin kapsamına göre belirlenir.

3. Madde 389

Vekil, müvekkilin açık olan talimatına karşı gelemez.

4. Madde 390

Vekil verilen işi kendisi yapmaya mecburdur.

Türkiye'nin, 1996 yılında Uluslararası Patent Başvuru Sistemi'ni oluşturan Patent İşbirliği Anlaşması'na, 1999 yılında Uluslararası Marka Tescili Sistemi'nin bir parçası olan Madrid Protokolü'ne, 2000 yılında Avrupa Patentlerinin Verilmesi Hakkındaki Sözleşme'ye (Avrupa Patenti Sözleşmesi) ve 2005 yılında Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tescili Sistemi'ni oluşturan La Haye Anlaşması'na katılımı ile, Türk patent ve marka vekilleri bir meslek elemanı olarak uluslararası ve bölgesel nitelik kazanmış, Türk gerçek ve tüzel kişilerini, bu sözleşme, anlaşma ve antlaşmalar kapsamında, temsil etmeye başlamışlardır.

Sektördeki Patent ve Marka Vekili Sayıları

5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 30'uncu maddesine göre, Enstitü nezdinde başvuru sahipleri adına işlem yapmak yetkisinde olan gerçek ve tüzel kişilerin sahip olması gereken nitelikler arasında, Enstitü tarafından, yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde yapılan vekillik yeterlik sınavında başarılı olmak şartı en başta gelmektedir.

Vekillik Yeterlik Sınavı, patent vekilleri ve marka vekilleri için ayrı ayrı iki yılda bir yapılır. Hem patent hem de marka vekilliği yapabilmek için her iki sınavda da ayrı ayrı başarılı olmak zorunludur.

2005, 2007 ve 2009 yıllarında Marka ve Patent Vekilliği sınavlarına katılan ve başarılı olan vekil sayıları ile patent ve marka vekilleri sayıları aşağıdaki tablolarda görüldüğü gibidir.

Tablo 1: Patent ve Marka Vekilliği Sınavına Katılan ve Başarılı Olan Vekil Sayıları

	Marka Vekilliği		Patent Vekilliği	
	Sınava Katılanlar	Başarılı Olanlar	Sınava Katılanlar	Başarılı Olanlar
2005	1503	899	1017	656
2007	1971	782	1267	227
2009	1675	287	1035	267
TOPLAM	5159	1968	3319	1150

Kaynak TPE, Eylül 2010

Tablo 2: Patent ve Marka Vekili Sayıları

	Aktif Olanlar	Sicil Kaydı Yaptıranlar	Sınavı Kazananlar
Marka Vekilleri	599	1605	3798
Patent Vekilleri	322	1016	2245
TOPLAM	921	2621	6043

Kaynak: TPE, Eylül 2010

Tablodaki sayılar gerçek kişi patent ve marka vekillerini yansıtmaktadır. 18/11/2009 tarihi itibari ile Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan verilere göre, 196'sı tüzel kişi, 92'si gerçek kişi olmak üzere vekillerin sayısı toplam 288'dir. Gerçek ve tüzel kişi vekillerin bir kısmı işveren durumundadır.

İSTİHDAM DÜZEYİ

Gerçek veya tüzel kişi olarak patent ve marka vekilliği yapanların çalıştırdıkları personel sayısı 18/11/2009 tarihi itibari ile Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre 2486 olarak kayıtlara geçmiştir.

NİTELİĞİ VE MALİYETİ

Patent ve marka vekilliği mesleğinin kazanılması için en az dört yıllık bir lisans programının tamamlanması ve Türk Patent Enstitüsü'nün iki yılda bir düzenlediği yeterlilik sınavında başarılı olunması gerekmektedir.

Mesleğe ilk girişte staj, eğitim gibi herhangi bir koşula yer verilmemiştir.

Sektördeki maliyetler, TPE ve diğer ofislerin resmi harç miktarı ile vekillerin hizmet bedelinin toplamından oluşmaktadır. TPE tarafından resmi harçlara ek olarak ücret ve KDV alınmaktadır.

Herhangi bir meslek yasaının yürürlüğe girmemiş olması nedeniyle asgari ücret taresi bulunmamaktadır.

MESLEKİ EĞİTİM

Türkiye'deki yüksek öğrenim sisteminde fikri haklar alanında özel bir ihtisas veya mesleki eğitim mevcut değildir. Fikri haklar konusu, bazı üniversitelerin hukuk fakültelerinde,

mühendislik ve mimarlık fakültelerinde, lisans veya yüksek lisans düzeyinde seçmeli ders olarak eğitim programlarında yer almaktadır.

Bununla birlikte 60'ıncı Hükümet Eylem Planında "Üniversite Müfredatında Fikri Haklara Yer Verilmesi" konusu gündeme alınmıştır. Bu konunun uygulamaya geçirilmesi ile birlikte fikri haklar alanında derslerin verilmeye başlanması, bu konudaki bilgi düzeyini artıracaktır.

Çeşitli üniversitelerin fakültelerinde fikri haklar alanında anabilim dalı kurulması, bu alanda lisans derslerinin verilmesi, yüksek lisans ve doktora programlarının açılması, fikri haklar alanındaki uzman ve eğitmen açığının kapanmasına katkı sağlayacak, beraberinde sürdürülebilirlik ve kurumsallaşmayı getirecektir.

Anabilim dalı gereksiniminin yanı sıra, Ankara Üniversitesi (FİSAUM) Fikri ve Sınai Haklar Araştırma ve Uygulama Merkezinin bugüne kadar gerçekleştirdiği gibi genel nitelikte kurslar, özel eğitim programları ve çeşitli özel konular bazında ilgili kesim ve çeşitli sektörlerle yönelik eğitim, seminer ve konferanslar düzenlenmesine devam edilmektedir. Bu eğitim programları da patent ve marka vekillerinin yetişmesinde son derece yararlı olmuş ve olmaya devam etmektedir.

Meslek mensuplarının bir araya gelmesi için 1997 yılında kurulan ve özel bir dernek yapısında olan PEM - Patent ve Marka Vekilleri Derneği, vekillik eğitimi verilmesi, mesleki bilinçlenmenin sağlanması, yasal düzenlemelerin hazırlanmasına görüş verilmesi gibi konularda katkı sağlamaktadır.

EPI - Avrupa Patent Enstitüsü ve AIPPI - Uluslararası Fikri Hakların Korunması Birliği tarafından ülkemizde ve yurt dışında düzenlenen çok sayıda eğitici nitelikteki seminer ve kongreler patent ve marka vekilleri için kendilerini yetiştirmeleri konusunda olanak sağlamaktadır.

SEKTÖRDE BÜYÜME ORANLARI

Özellikle üniversitelerin teknoloji merkezleri kurmaya giderek önem vermeleri suretiyle üniversite-sanayi işbirliklerinin yoğunlaşması, bu yolla bilimsel araştırmaların ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi, sınai haklar alanındaki başvuru sayılarının artmasına yol açacaktır. Bugün için "aktif olarak patent ve marka vekilliği" yapan toplam 921 kişi, sınai hak başvurularındaki artışa paralel olarak artacaktır. Böylece, gerek aktif olarak patent ve marka vekilliği yapanların sayısında, gerek gerçek veya tüzel kişiler bünyesinde çalıştırılacak personel sayısında artış beklenmektedir.

KÂRLILIK ORANLARI

Vekillik sektörünün kârlılık oranları vekillik yapan kişilere göre değişmekle birlikte, bir vekilin cirosunun, bazı işlemlerde % 50'ye ve bazı işlemlerde % 80'e yakın bir kısmı TPE ve di-

ğer ofislere ödenen harç ve ücretlerden oluştuğu için kârlılık oranının yüksek olmadığı söylenebilir.

Patent ve marka vekilliği sektörü faaliyet alanı itibarıyla, yeni gelişen ve büyük ölçüde bilgi yoğun bir sektör olduğundan, vekillerin eğitiminin sürekli olması gerekmektedir, bu nedenle yurtiçi ve yurtdışı toplantılar, seminerler gibi çalışmalara katılmalarında yarar bulunmaktadır. Patent ve marka vekilliği sektörü, mühendislik, çevirmenlik, hukuk gibi teknik bilgiye haiz kişilerden profesyonel destek alınmasını veya bu kişilerin istihdam edilmelerini gerektiren bir sektör olması nedeniyle yüksek hizmet giderlerine sahiptir. Bu nedenle, TPE harcına ek olarak alınan çeşitli ücretlerin ve KDV'nin kaldırılması ve yine bunun gibi mali konularda yapılabilecek çeşitli iyileştirmeler sektördeki verimliliği artıracaktır.

YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI

Patent ve marka vekilliği mesleği kural olarak ulusal nitelik taşır. Bir ülkede patent ve marka vekilliği yapılabilmesi için o ülke tarafından düzenlenen bir yeterlilik sınavına girilmesi ve bu sınavda başarılı olunması gerekir. Örneğin; Türkiye'de patent ve marka vekili olabilmek için ön koşul, öncelikle T.C vatandaşlığına sahip olunmasıdır.

Yabancı sermaye ile Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulan tüzel kişilerde T.C. vatandaşı patent ve marka vekili istihdam edilerek hizmet verilmesine herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır.

SEKTÖRDE YARATILAN KATMA DEĞER

Patent ve marka vekilliği mesleğinde yaratılan katma değeri belirlemek için, TPE'ye yapılan tescil başvurularının ne kadarının vekiller tarafından yapıldığı hususu bir ölçüt olarak yardımcı olabilir.

Patent ve marka vekilliği hakkında bir meslek yasasının çıkarılması, bu yasa ile vekillerin mesleki yeterlilik ölçütlerinin disiplin kurallarının belirlenmesi ve vekillerin eğitiminde bir süreklilik sağlanması gerekmektedir.

SEKTÖRÜN BÖLGESEL OLARAK DAĞILIMI

Aktif olarak patent ve marka vekilliği mesleğini icra eden kişilerin Türkiye'deki sektörel dağılımı, illerden yapılan patent, tasarım ve marka başvuru sayılarına paraleldir. İstanbul, Ankara ve İzmir, bu noktada ilk üç sıraya yerleşmektedir.

2009 Yılı patent, marka, faydalı model ve endüstriyel tasarım başvuru ve tescil sayılarının illere göre dağılımları aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Tablo 3: Patent Başvuruları ve Verilen Patentler (2010 Ocak-Ağustos)

En Fazla Başvuru Yapılan İller		
34	İstanbul	860
06	Ankara	207
45	Manisa	126
16	Bursa	125
35	İzmir	98
42	Konya	91
41	Kocaeli	58
38	Kayseri	56
07	Antalya	37
59	Tekirdağ	34
	Toplam	1692

En Fazla Patent Verilen İller		
34	İstanbul	83
06	Ankara	19
35	İzmir	14
45	Manisa	8
41	Kocaeli	8
16	Bursa	8
20	Denizli	5
15	Burdur	5
59	Tekirdağ	4
01	Adana	4
	Toplam	158

Kaynak: TPE

Başvuru Yapılmayan İller		
47	Mardin	0
56	Siirt	0
62	Tunceli	0
69	Bayburt	0
71	Kırıkkale	0
72	Batman	0
73	Şırnak	0
74	Bartın	0
75	Ardahan	0
80	Osmaniye	0

Patent Verilmeyen İller		
72	Batman	0
73	Şırnak	0
74	Bartın	0
75	Ardahan	0
76	İğdır	0
77	Yalova	0
78	Karabük	0
79	Kilis	0
80	Osmaniye	0
81	Düzce	0

Kaynak: TPE

Tablo 4: Faydalı Model Başvuruları ve Verilen Belgeler (2010 Ocak-Ağustos)

En Fazla Başvuru Yapılan İller		
34	İstanbul	944
06	Ankara	188
35	İzmir	163
16	Bursa	128
42	Konya	87
38	Kayseri	71
07	Antalya	46
41	Kocaeli	34
01	Adana	34
45	Manisa	29
	Toplam	1724

En Fazla Faydalı Model Belgesi Verilen İller		
34	İstanbul	558
06	Ankara	107
35	İzmir	104
16	Bursa	102
17	Çanakkale	90
38	Kayseri	62
42	Konya	52
41	Kocaeli	42
45	Manisa	26
54	Sakarya	24
	Toplam	1167

Kaynak: TPE

Başvuru Yapılmayan İller		
62	Tunceli	0
63	Şanlıurfa	0
69	Bayburt	0
70	Karaman	0
71	Kırıkkale	0
72	Batman	0
73	Şırnak	0
75	Ardahan	0
76	İğdır	0
79	Kilis	0

Faydalı Model Belgesi Verilmeyen İller		
67	Zonguldak	0
68	Aksaray	0
69	Bayburt	0
71	Kırıkkale	0
72	Batman	0
73	Şırnak	0
74	Bartın	0
76	İğdır	0
78	Karabük	0
81	Düzce	0

Kaynak: TPE

Tablo 5: Marka Başvuruları ve Tescilleri (2010 Ocak - Ağustos)

En Fazla Başvuru Yapılan İller		
34	İstanbul	24287
06	Ankara	3748
35	İzmir	2770
16	Bursa	1920
07	Antalya	1602
27	Gaziantep	1425
42	Konya	1120
41	Kocaeli	910
01	Adana	821
38	Kayseri	609
	Toplam	39212

En Fazla Marka Tescil Ettirilen İller		
34	İstanbul	11828
06	Ankara	1749
35	İzmir	1316
16	Bursa	792
42	Konya	740
07	Antalya	622
27	Gaziantep	559
41	Kocaeli	447
01	Adana	348
38	Kayseri	333
	Toplam	18734

Kaynak: TPE

En Az Marka Başvurusu Yapılan İller		
73	Şırnak	20
08	Artvin	17
56	Siirt	15
49	Muş	14
30	Hakkari	14
13	Bitlis	14
75	Ardahan	11
29	Gümüşhane	10
12	Bingöl	10
62	Tunceli	3
	Toplam	115

En Az Marka Tescil Ettirilen İller		
57	Sinop	7
12	Bingöl	6
49	Muş	4
08	Artvin	4
04	Ağrı	4
62	Tunceli	3
75	Ardahan	2
56	Siirt	2
13	Bitlis	2
69	Bayburt	0
	Toplam	34

Kaynak: TPE

Tablo 6: Endüstriyel Tasarım Başvuruları ve Tescilleri (2010 Ocak-Ağustos)

En Fazla Başvuru Yapılan İller		
34	İstanbul	2343
16	Bursa	321
06	Ankara	297
35	İzmir	273
38	Kayseri	242
27	Gaziantep	124
42	Konya	116
45	Manisa	85
41	Kocaeli	59
20	Denizli	58
	Toplam	3918

En Fazla Tasarım Tescil Ettirilen İller		
34	İstanbul	2364
16	Bursa	368
06	Ankara	295
38	Kayseri	270
35	İzmir	262
27	Gaziantep	120
42	Konya	106
45	Manisa	93
41	Kocaeli	67
20	Denizli	51
	Toplam	3996

Kaynak: TPE

Başvuru Yapılmayan İller		
60	Tokat	0
62	Tunceli	0
65	Van	0
66	Yozgat	0
69	Bayburt	0
71	Kırıkkale	0
73	Şırnak	0
74	Bartın	0
76	İğdır	0
80	Osmaniye	0

Tasarım Tescil Ettirilmeyen İller		
56	Siirt	0
57	Sinop	0
62	Tunceli	0
65	Van	0
66	Yozgat	0
69	Bayburt	0
71	Kırıkkale	0
73	Şırnak	0
76	İğdır	0
80	Osmaniye	0

Kaynak: TPE

SEKTÖRDE İTHALAT VE İHRACAT RAKAMLARI

Patent ve marka vekillerinin verdikleri hizmetlere ilişkin ihracat rakamları, yurt dışından Türkiye’de yapılan patent, faydalı model, marka, tasarım başvuruları, bunlara ilişkin yenileme ve değişiklik işlemlerinden oluşur. Bu hizmete dair ithalat rakamlarını ise, Türk gerçek ve tüzel kişileri adına diğer ülkelerde yapılan benzeri başvurular ve işlemler oluşturur. Bu işlemlere ilişkin istatistiki veriler henüz oluşturulmamıştır.

SEKTÖRÜN SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER

- TOBB bünyesinde Türkiye Patent ve Marka Vekilleri Meclisi’nin kurulması,
- AIPPI – Uluslararası Fikri Hakları Koruma Birliği’nin Türkiye’deki alt yapısının bir dernek çatısı altında kurulması ve faaliyete geçmesi,
- 60. Hükümet Eylem Planında fikri hakların (sınaî haklar) korunması için gerekli düzenlemelerin yapılacağı hususuna yer verilmiş olması,
- Fikri hakların uygulanması konusunda bir Koordinasyon Kurulu oluşturulması ve bu kurula TOBB’u temsilen Türkiye Patent ve Marka Vekilleri Meclisi’nden üyelerin katılımı,
- 60. Hükümet Eylem Planında sınaî haklar ile ilgili yüksek lisans programı açılması hususuna yer verilmesi. Yapılan hazırlık çalışmalarında bu konu beş aşamalı olarak ele alınmıştır (katılımı zorunlu seminer programı, sertifikasyon programı, yüksek lisans programı, anabilim dalı ve lisans programı),
- 60. Hükümet Eylem Planı’nda üniversitelerde teknoloji transfer ofisleri açılması hususuna yer verilmesi, YÖK ve TÜBİTAK işbirliği ile bu konuda gerekli çalışmaların başlatılması,
- Türk Patent Kurumu Kanunu kapsamı dışında Patent ve Marka Vekilleri Meslek Yasası’nın da değerlendirileceğinin Türk Patent Enstitüsü Başkanı tarafından beyan edilmesi,

ZAYIF YÖNLER

- Patent ve Marka Vekilleri Derneği’nin (PEM) vekillerin sayı itibarıyla çoğunluğunu temsil etmemesi,
- Bir meslek yasasının mevcut olmaması ve bunun sonucunda, vekillik sisteminde yaşanan, denetimsizlik ve bilgi eksikliği,
- Patent ve marka vekilliğinin Sosyal Güvenlik Kurumu, Vergi Dairesi ve Ticaret Odası gibi örgütlerde bir meslek olarak yer almaması,

- Birlikçilik müessesesinin tam olarak çalışmaması, vekil birlikçilerin yetersizliği,
- Kurumlar arasında koordinasyonun yeterince sağlanamaması,
- Sektörde faaliyet gösteren firmaların ortak desteği ve katılımıyla kurulmuş olan destekleyici ve düzenleyici sivil toplum kuruluşlarının eksikliği veya azlığı,
- Patent mühendisliği kavramının henüz bilinmemesi ve patent vekilliğinin bir mühendislik mesleği olduğunun algılanamaması,
- Fikri haklar alanının hukuk fakültelerinde ve ilişkili diğer bölümlerde ayrı bir anabilim dalı olarak örgütlenmemiş olması,
- Sektörde hizmet veren vekillerin verilen teşviklerden yararlanamamaları.

FIRSATLAR

- Küreselleşmenin ülkemizdeki olumlu etkileri,
- Bilgi teknolojilerinin sağladığı olanaklar,
- Gelişmiş ülkelerin, Avrupa Birliği'nin ve uluslararası kuruluşların fikri haklara önem vermesi,
- Avrupa Birliği ile uyum süreci ve bu olgunun yarattığı motivasyon,
- Komşu ülkeler ve Türk Cumhuriyetleriyle ilişkilerin gelişmesi,
- Fikri haklar, teknolojik yenilik, bilgi çağı konularının Türkiye'de güncel olması,
- Ülkemizin özellikle coğrafi işaretler, gen kaynakları ve bitki türleri konusunda zengin kaynaklara sahip olması,
- Dinamik ve hızlı büyüyen bir ekonomi,
- Özellikle yazılım alanında ülkemizde yaratıcı faaliyetlerin gelişmesi eğilimi,
- İnsan kaynakları,
- Yaratıcı ve yenilikçi fikirler geliştirebilecek yetişmiş insan kaynağı,
- Yenilikçi fikirleri destekleyecek üreticiler,
- Genç nüfus,
- Yeniliğe, yeni ürünlere açık bir toplum oluşumuz,
- Girişimcilik ruhu ve uzmanlaşma isteği,

- Avrupa'ya kıyasla ucuz işgücü,
- Mali kaynaklar,
- AB fonları.

TEHDİTLER

- Rekabet koşullarının sağlıklı işlememesinin vekillik sistemini olumsuz etkilemesi.

YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ ve YOİKK (Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu) ÇALIŞMALARI

YOİKK Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Teknik Komitesi 2010 yılı Eylem Planı çerçevesinde üzerinde çalışılması gereken konular aşağıda belirlenmiştir.

2009 yılı Eylem Planı Listesinde Yer Alan ve 2010 Yılında Sürdürülmesi Gereken Çalışmalar:

1. Üniversitelerin müfredatında fikri haklara yer verilmesi,
2. Türk Patent Kurumu Kanunu'nun çıkarılması,
3. Avrupa patent vekilliği sisteminde diploma denkliğinin sağlanması,
4. Fikri haklara ilişkin eğitim programlarının düzenlenmesi,
5. Patent ve faydalı model, endüstriyel tasarım, markalar, coğrafi işaretler, entegre devre topografyaları ile ilgili yasal düzenlemelerin yapılması.

2010 Yılı Eylem Planına Eklenmesi Önerilen Konular:

1. TPE'nin tekniğin bilinen durumuna ilişkin araştırma ve inceleme işlemlerinde WIPO (Dünya Fikri Haklar Örgütü) nezdinde yetkili olması,
2. Patent araştırma ve incelemeye yetkili ofislerin maliyetlerinin azaltılmasına ilişkin girişimlerin yapılması,
3. Üniversite-sanayi işbirliklerine ilişkin girişimlerin artırılması,
4. Türkiye'nin üyesi olduğu "Sınai Hakların Korunmasına İlişkin Paris Sözleşmesi"nin temel kurallarından biri olan Sergi Rüçhanı konusunun alt yapısını oluşturan 22/11/1928 tarihinde düzenlenen ve çeşitli tarihlerde değiştirilen Uluslararası Sergiler Hakkında Sözleşme'ye (*Convention relating to International Exhibitions*) Türkiye'nin katılımının sağlanması.

Sektörde Yeni Yönelimler

Elektronik İmza Uygulaması

Elektronik imza sisteminin kurulması ve uygulamaya geçilmesi, TPE'nin başvuruları elektronik ortamda alabilmesini sağlayacağı gibi yazışmaların elektronik ortamda yürütülebilmesini de kolaylaştıracaktır. Söz konusu uygulama markalar konusunda 2007 yılının Ağustos ayında, diğer sınaî hak başvuruları için de 2008 yılı başından itibaren başlatılmıştır.

Bunun yanı sıra başvuruların mobil imza kullanılmak suretiyle yapılması uygulaması da TPE tarafından yine 2008 yılı başından itibaren başlatılmıştır.

Online (Çevrimiçi) Başvuru Sistemi

TPE tarafından online başvuru sistemine geçilmesi, hem vekiller hem de başvuru sahipleri açısından zaman ve maliyet avantajı sağlamış, ayrıca TPE'nin iş yükünü azaltarak, tescil işlemlerinin daha kısa sürede tamamlanmasına katkıda bulunmuştur.

- Online (çevrimiçi) işlemler konusunda sağlanan gelişme ile, başvuru sahiplerinin ve vekillerinin Enstitü hizmetlerine internet üzerinden erişim sağlayabilmeleri imkânı tanınmıştır. Başvuru sahipleri, patent, marka ve tasarım dosyaları hakkındaki araştırma ve takiplerini internet üzerinden yapabilmektedir.
- Patent dosyalarının yayımlanmış tarifname takımı ve araştırma raporuna "online (çevrimiçi) araştırma" yoluyla ulaşılmaktadır. Ayrıca, bu uygulama ile yurtdışı patent ofisleri ile istenen formatta doküman alışverişine ve bu bilgilerin enformasyon ofisleri tarafından üçüncü kişilere verilebilmesine imkân sağlanmıştır.

Bunlardan başka, dosya durumunun internet üzerinden takip edilmesi imkânının sağlanması ve telefon yoluyla dosya hakkında bilgi edinmek de mümkün kılınmıştır.

YASAL DÜZENLEMELER

Patent ve marka vekilleri, sınâî haklar sisteminin dört önemli ögesinden biridir. Bugün yürürlükte olan Patent ve Marka Vekilliğine dair mevzuatta sadece vekillik sınavları ve vekillik siciline ilişkin hükümler yer almaktadır. Mevcut yasal düzenlemeler, vekillerin mesleki yapılanması, yönetilmesi, mesleğin geliştirilmesi ve disiplin ile ilgili hükümleri kapsamadığından etkin değildir. Bu nedenle sektörde “vekil olmayanların vekil gibi davranmaları”, “etik kurallara aykırı davranışlar”, “yanlış bilgilendirme ve yönlendirmeler”, “disiplin cezası uygulamasının olmaması” gibi çok önemli sorunlar yaşanmaktadır. Patent ve marka vekillerinin “mesleki yapılanması”, “sınav usul ve esasları”, “disiplin usul ve esasları”, “yönetimi”, “mesleğin geliştirilmesi” vb. ile ilgili hükümleri kapsayan bir Patent ve Marka Vekilleri Meslek Yasası’nın programa alınması ve bir an önce yürürlüğe konulması gerekmektedir. Konu ile ilgili olarak Sektör Meclisi bünyesinde bir komisyon oluşturulmuş ve yasa taslağı çalışmalarına başlanmıştır.

SEKTÖRÜN YAPISAL SORUNLARI VE ÇÖZÜM YOLLARI

Sınâî haklar sektörünün en önemli yapısal sorunu eğitim ve toplumsal bilinçlenme yetersizliğidir. Eğitim sorunu, nitelikli işgücünden, uzmanlık gerektiren işlerde çalışan insan kaynağı ve yönetim kademelerine kadar her düzeyde baş göstermektedir. Ayrıca, bu alanda toplumun ilgi ve bilincinin yeterli düzeyde gelişmemiş olması, sektörel sorunlardan bir diğeridir. Bu nedenle, özellikle üniversitelerde lisans ve lisansüstü programlar oluşturulması, uygulamanın her alanında mevcut olan eğitimlerin (mesleki veya hizmet içi) genişletilmesi, özel eğitim programlarına yoğun katılımın sağlanması ve bu yolla sürdürülebilirliğin güvence altına alınması, toplumun her kademedeki bu alanda bilinçlendirilmesi için sürekli ve etkin faaliyetler yapılması gibi çeşitli düzeyde önlemler gerekmektedir.

Vekillik sisteminde ise, sağlam bir altyapıya sahip, kendisini geliştirebilmiş işinin ehli ve iyi denetime tabii tutulan vekillerin olması sektör açısından sürükleyici bir lokomotif görevi yapacaktır.

SEKTÖRÜN AVRUPA BİRLİĞİ UYUM SÜRECİNDE GELDİĞİ NOKTA, KARŞILAŞILAN UYUM SORUNLARI

Fikri haklar alanında yapılacak tüm düzenlemeler temel olarak Avrupa Birliği ülkelerinin standartlarının ülkemizde uygulanmasını amaçlamaktadır. Bu tür düzenlemeler hakların daha iyi tanımlanması ve uygulanması alanında dünya standartları ile ülkemiz standartlarını uyumlu hale getirirken, bu uyum süreci dolayısıyla standartları tam olarak Avrupa Birliği düzeyinde olmayan bazı sanayi dallarını da zorlayacak bir unsur olabilir.

SEKTÖREL YAPILANMA

Patent ve marka vekilliği konusunda Türkiye’de varlık gösteren en önemli yapı kısa adı PEM olan ‘Patent ve Marka Vekilleri Derneği’dir. Dernek özellikle; patent, marka, endüstriyel tasarım ve vekillik hizmetlerinin, teknik ve profesyonel bir meslek olarak gelişmesi konusunda büyük çaba harcamaktadır.

TOBB tarafından Türkiye Patent ve Marka Vekilleri Meclisi kurulmuştur. Kurulan bu Meclis çalışmaları ile sektörde ortak görüşlerin oluşturulması ve özel sektör ile yetkili merciler arasında bir temas noktası olarak kamu-özel sektör işbirliği ve ortaklığının geliştirilmesi imkânının sağlanması hedeflenmektedir.

Uluslararası Kuruluşlar

1. INTA, Uluslararası Markalar Birliği (*International Trademark Association*)

INTA, Düzenlediği yıllık toplantılar dünya genelinde sinai haklar alanında en çok katılımcısı olan seminerleri düzenleme başarısını göstermektedir. Merkezi Amerika Birleşik Devletleri’nde olan bu kuruluşun her yıl düzenlediği toplantılara katılan yaklaşık 10.000 katılımcı arasında kuvvetli bilgi paylaşımları ve görüş alışverişleri gerçekleşmektedir.

2. ECTA, Avrupa Toplulukları Marka Birliği (*European Communities Trademark Association*).

ECTA, 85 ülkeden 1500 civarında üye sayısına sahiptir ve bu alandaki çalışmalarına düzenledikleri kongre ve seminerler ile devam etmektedir.

3. MARQUES, Avrupa Marka Sahipleri Birliği (*The Association of European Trademark Owners*).

Merkezi Londra’da olan Avrupa Marka Sahipleri Birliği MARQUES ise, özellikle markaların seçimi, yönetimi, geliştirilmesi, korunması ve kullanımına yönelik olarak hak sahiplerinin özel çıkarlarını temsil eden Avrupa odaklı tek organizasyon olmak özelliğini taşımaktadır. Söz konusu birliğin çeşitli ülkelere 600’e yakın üyesi bulunmaktadır.

4. AIPPI, Uluslararası Fikri Hakların Korunması Birliği (*International Association for the Protection of Intellectual Property*)

AIPPI, 100’ü aşkın ülkeden 8000 üyeye sahip İsviçre merkezli bir birliktir. Çalışma ve programlarını, ulusal ve uluslararası düzeyde fikri hakların korunması ve geliştirilmesine odaklayan Birlik, bu kapsamda bölgesel ve uluslararası anlaşmalar için çalışma komiteleri oluşturmakta, eğitim ve seminerler düzenlemektedir.

5. LESI, Uluslararası Lisans Otoriteleri Birliği (*Licensing Executives Society International*)

LESI, fikri hakları ilgilendiren konularda özellikle teknoloji transferi, patent ve yazılım ile ilgili konularda çalışmalarını devam ettiren 31 yerel ve bölgesel birliğin katılımıyla oluşturulmuş geniş vizyona sahip bir birliktir.

Bahsedilen tüm birliklerin her yıl daha kalabalık bir grupta yapılan toplantılarından çıkan sonuçlar, vekillerin mesleki tecrübelerindeki büyük gelişmeyi göstermektedir.

6. EPI, Avrupa Patent Enstitüsü (*European Patent Institute*)

EPI, 37 ülkeden 9700 Avrupa Patent Vekilinin üye olduğu Almanya merkezli bir kuruluştur. EPI birçok ülkede ve özellikle ülkemizde çok sayıda eğitici seminer ve kongreler düzenlemekte ve böylece yapılacak olan uluslararası patent başvurularının kalitesinin artırılmasını hedeflemekte, hak sahiplerinin haklarının korumasına katkıda bulunmaktadır. Ülkemizde yapılan seminerlere gösterilen ilginin yüksekliği, söz konusu birliğin ülkemizdeki faaliyet alanının geliştirilmesini ve uzun vadeli kurs ve seminer ihtiyaçları konusunda işbirliği içerisinde olunmasını kaçınılmaz hale getirmektedir.

SEKTÖRÜN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI VE VERİMLİLİK

Sektörün rekabet gücü, genel olarak sınaî haklar sektörünün ve bu sektör içinde özel olarak vekillik müessesinin ele alınması ile değerlendirilmektedir. Sınaî haklar sektörünün rekabet gücünün artırılması, sanayinin ve işletmelerin rekabet gücünün artırılması ile mümkün kılınabilecektir.

Vekillik müessesinin güçlendirilmesi ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik tedbirlerin en önemlileri, bu alanda ihtiyaç duyulan yasal düzenlemelerin bir an önce gerçekleştirilmesi, vekiller için sadece dört yıllık bir lisans programının yeterli görülmesinden vazgeçilmesi, eğitim yoluyla, vekillerin niteliklerinin yükseltilmesi ve denetim mekanizmalarının belirlenmesi şeklinde sıralanabilir.

Özellikle Avrupa Patenti Sözleşmesi, Madrid Protokolü gibi uluslararası sözleşmeler ve anlaşmalar hakkındaki bilgi birikiminin yükseltilmesi; EPO, WIPO gibi uluslararası kuruluşlarla yapılan iş birliği ile bilgi paylaşımının artırılması; bu kuruluşlarda çalışan uzmanlar tarafından ülkemizde verilecek seminer ve eğitimlerin daha sık düzenlenmesi ve özellikle patent bilincinin yaygınlaştırılması amacıyla yönelik olarak Avrupa Patent Ofisi'ne bağlı bir alt ofisin ülkemizde kurulması için çalışmalar yapılması gibi konular vekillik sektörünün gelişmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bilgi çağının gereklerine göre, özellikle yurtdışındaki vekillerin ve resmi ofislerde çalışan uzmanların sahip olduğu bilgi seviyesine ulaşılmadıkça, bu kişi ve kuruluşlarla rekabet edilemeyeceği net olarak gözükmektedir.

Bu amaca ulaşılması için sınaî haklar alanında faaliyet gösteren ilgili kesimlerin ortak işbirliği ve eşgüdüm ile çalışması gerekmektedir. Söz konusu çalışmanın başlatılması için ilgili kesimlerin işbirliği ve özellikle sanayi sektörünün ilgisi ve katkısını sağlamak üzere TOBB'un aracılığına ihtiyaç duyulmaktadır.

Yurtdışından Patent ve Marka Vekilliği Örnekleri

KANADA

Kanada'da patent vekili olmak için patent hukuku ile desteklenmiş bir patent stajı çalışma programı bulunmaktadır. Kanada Fikri Haklar Ofisi (CIPO), MCGILL Üniversitesi işbirliğiyle patent konusunda bir haftalık pratik bir kurs sunmaktadır.

Kanada'da patent vekili olabilmek için:

- Kanada'da ikamet etmek,
- Patent vekillik sınavını başarmış olmak (Patent hukuku ve uygulaması, başvurunun hazırlanması, başvuruların izlenmesi, patentten doğan haklara tecavüz ve patentin geçerliliği konularında),
- Devlete bir vekillik ücreti ödemiş olmak koşullarının yanı sıra,
- Vekil adayının patent vekillik sınavına girebilmesi için sınavdan önceki 12 ay boyunca patent hukuku ve uygulaması alanında Kanada sınırları içinde çalışmış olduğuna dair kanıtları Patent Komisyonuna sunmak yükümlülüğü vardır.

Marka vekilliği,

- a) Marka vekili olmak için başvuran kişinin Kanada'da ikamet etmesi ve vekillik sınavından önceki 24 ay boyunca Kanada sınırlarında marka hukuku ve uygulaması alanlarında staj yapmış olması veya,
- b) Kanada'da ikamet etmesi ve Kanada'nın bir bölgesinde avukat olarak çalışıyor olması veya Quebec bölgesinde noter olarak çalışıyor olması gerekmektedir.

Marka vekili olmak için başvuran kişinin,

- Marka vekillik sınavını başarmış olması veya
- Marka hukuku alanında, marka başvurusu ve marka davaları takibi alanında 24 ay boyunca çalışmış ve marka tescili konusunda görüş bildirecek konuma erişmiş olması gerekmektedir.

Marka vekilinin staj süresi bir marka vekilinin gözetmenliğinde gerçekleşmektedir.

BİRLEŞİK DEVLETLER

Mühendislik fakültesini bitirip hukuk fakültesi bitiren ve kayıt olmak için gereken sınavı başaran hukuk öğrencileri, patent temsilcisi olarak çalışmaya başladıktan sonra baroya başvurarak 'iyi hal ispatı' ile patent vekili olabilir. Bu ispat mektubu kendilerine temsilcinin bağlı olarak çalıştığı memur veya avukat tarafından verilebilir. USPTO hiçbir ülke vatandaşının (gerekli teknik altyapısı olsa bile) Patent ve Marka Ofisi'ne başvurusunu kabul etmemektedir; Kanada vatandaşları bu kuraldan müstesnadır.

Sınav, adayın USPTO işlemleriyle yakınlığını, etik kurallarını, federal düzeydeki düzenlemeler hakkındaki bilgisini ölçmektedir. Sınav, 100 sorudan oluşan ve altı saat süren çoktan seçmeli bir sınav olup, sabah ve öğleden sonra olmak üzere iki oturum halinde gerçekleştirilmektedir. Sınava girmek için hukuk fakültesi mezunu olmak gerekmektedir.

Sınava başvuran kişiler;

- 1) İyi hal ve karaktere sahip olmak,
- 2) Yasal, bilimsel, teknik yeterliliğe sahip olmak,
- 3) Patent başvuruları ve patent yargı süreci hakkında tavsiye verebilmek kapasitesine sahip olmalıdır.

İkinci özellik biyoloji, kimya, bilgisayar bilimi, mühendislik ve fizik bölümlerini kapsamaktadır. Bu konularda lisans eğitimine sahip olmayan kişiler, bölümlerinde eğer yeterli sayıda kredi alacak kadar bilimsel derslere katılmış iseler, Mühendislik Yeterlilik Sınavı'nı geçerek vekillik sınavına girmeye hak kazanırlar.

ALMANYA

Alman mevzuatında, teknik bir konuda yüksek öğrenim görenlerin, okulu bitirdikten sonra kendi mesleklerinde en az bir yıl çalışmış olmak koşulu ile vekillik için başvuruda bulunma hakkına sahip olacakları düzenlenmiştir. Vekillik mesleği ile ilgili eğitim, iki yıl ba-

ğirmsiz bir patent vekilinin yanında veya firmaların patent bölümlerinde, altı ay Alman Patent ve Marka Ofisinde ve altı ay Patent Mahkemesinde sürdürülmektedir. Vekil yanında geçen iki yıllık eğitim süreci içerisinde, yanında eğitim yapılan vekil tarafından iki kez "karne" hazırlanmakta, karneler olumsuz olduğu takdirde bir sonraki eğitim sürecine geçilememektedir. Ayrıca yanında eğitime başlanan vekil tarafından düzenlenen bir belge ile durum Vekiller Birliği'ne bildirilmektedir. Adaylar, Vekiller Birliği tarafından değişik eyaletlerde düzenlenen uygulamaya yönelik seminerlere zorunlu olarak katılmakta olup bu seminerlerde somut örnekler üzerinde hukuki açıklamalar yapılmaktadır. Üç yıllık eğitim döneminin sonunda vekil adayları yazılı ve sözlü sınava tabi tutulmaktadır.

MACARİSTAN

Macaristan'da patent vekili olabilmek için öncelikle Macaristan Patent Vekilleri Odası'na kayıt olunması gerekmektedir.

Macaristan Patent Vekilleri Odası'na kayıt olabilmek için:

- Macar asıllı olmak,
- Macaristan'da ikamet etmek,
- Temiz bir sicile sahip olmak,
- Mühendislik veya fen bilimlerinin denk bölümlerinden birinden mezun olmuş olmak,
- Patent vekillik sınavını başarmış olmak,
- Vekillik sınavına girmek için ayrıca patent vekili olarak 3 yıl staj yapmış olmak koşullarını yerine getirmiş olmak gerekmektedir.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Patent Vekilliği

Bu meslek Çin'de genel olarak patent vekilliği olarak anılmaktadır. Patent vekili ile ilgili yasal hükümler "Patent Vekili ve Patent Vekilliği ile İlgili Kurallar" adlı mevzuatta düzenlenmektedir. Mevzuatın 15. maddesine göre patent vekilliği için gerekli olan ilk şart adayların fen/mühendislik alanlarından birinden mezun olmaları ve Çin Patent Ofisi tarafından her yıl düzenlenen "Çin Patent Vekilliği Sınavı"nın kazanmış olmalarıdır. Madde 15 ayrıca adaylarda aşağıdaki şartların arandığını belirtmektedir:

- a. Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- b. Toplumsal ahlak sahibi ve 18 veya üzeri yaşta olmak,
- c. Patent ve ilgili diğer yasalar hakkında bilgi sahibi olmak.

Mevzuatın 15. maddesine göre iki yıl ve üzeri iş tecrübesi aranmakla beraber söz konusu iş tecrübesinin fen veya hukuk alanında olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra 11. maddeye göre patent vekilliği mesleğini yapabilmek amacıyla çalışma izni alabilmek için sınavı başardıktan sonra en az bir yıl bir patent vekili nezdinde çalışmış olma koşulu vardır.

Patent vekilliği sınavı aşağıdaki bölümlerden oluşmaktadır:

- 1) Patent yasası bilgileri,
- 2) İlgili yasalar hakkındaki bilgiler,
- 3) Uygulamaya yönelik bölüm.

Birinci ve ikinci kısım çoktan seçmeli olup, üçüncü kısım inceleme raporuna yanıt gibi yazışma hazırlanması şeklinde, uygulamaya yönelik bir sınavdır. Sözü geçen ikinci bölüm, marka, telif hakları konusundaki yasalar gibi çeşitli yasaların yanında medeni ve idare hukukuna ilişkin bazı soruları da içerebilmektedir.

Marka Vekilliği

Çin’de marka vekilliği sınavı kaldırılmış durumdadır. Sadece mevcut vekiller marka başvurusu yapmaya, izlemeye ve müşterilerini temsil etmeye yetkilidir.

FRANSA

Fransa’da marka vekili olabilmenin şartları:

- CEIPI’den (*Uluslararası Fikri Haklar Öğrenim Merkezi*) mezun olmak veya
- Fikri haklar yüksek lisans programından mezun olmak,
- Üç yıl bir fikri haklar ofisinde çalışmış olmak,
- Sınavda başarılı olmak.

Fransa’da marka vekilliği sınavı, bir yazılı, bir de sözlü bölümden oluşur. Yazılı sınavda, bir marka araştırmasının nasıl yapılacağına, tescil talebine itirazın nasıl yazılacağına, ilişkin soruların yanı sıra, marka ve tasarım sorunları hakkında hukuki görüş yazılması bölümleri yer alır.

Sözlü sınavda ise, marka, rekabet hukuku ve alan adları, tasarım ve telif hakları hakkında bir savunma yapmak gerekmektedir.

Fransız Sınai Haklar Enstitüsü tarafından düzenlenen sınavda sonuçlar, avukat, üniversite profesörü ve vekiller tarafından oluşan bir kurul tarafından değerlendirilmektedir.

Fransa'da patent vekili olabilmenin şartları:

- CEIPI'den (*Uluslararası Fikri Haklar Öğrenim Merkezi*) mezun olmak,
- 3 yıl bir fikri haklar ofisinde çalışmış olmak,
- Sınavda başarılı olmak.

Fransa'da patent vekilliği sınavı da bir yazılı, bir sözlü bölümden oluşur.

Yazılı sınav,

- Bir buluşa ilişkin teknik bir öğenin korunmasına ilişkin Fransız hukukuna göre bir veya birden fazla istem hazırlanması,
- Fransa'ya yönlendirilmiş bir Avrupa patenti veya bir Fransız patentine karşı tecavüz halinde yaptırımlara dair veya patentin geçerliliği hakkında görüş hazırlanması veya enstitüye yapılacak bir patent başvurusunun işlemleri hakkında danışmanlık yapabileme yetisinin gösterilmesi bölümlerinden oluşur.

Sözlü sınav ise,

Fransa'da bir patent hakkının sağlanması, patentten doğan hakların kullanılması, patentin özellikle teknik ve/veya hukuki açıdan geçerliliğinin tartışmalı olması, patent hakkına tecavüz gibi sorunların müzakere edildiği bir görüşme şeklindedir.

Fransa'da vekillik mesleğine giriş, Sınai Haklar Konusunda Ulusal Konseyler Birliği "*Compagnie Nationale des Conseils en Propriété Industrielle (CNCPI)*" tarafından düzenlenmektedir.

CNCPI yasa ile kurulmuş bir tüzel kişidir. CNCPI ile vekillerin bağımsızlığı ve hangi etik kurallara bağlı olacakları düzenlenmektedir.

Fransa'da bütün patent ve marka vekilleri CNCPI'nin üyesidir.

CNCPI'nin görevi:

- Hükümette ve Fransız Sınai Haklar Enstitüsü'nde patent ve marka vekillerini temsil etmek,
- Patent ve marka vekillerinin profesyonel haklarını korumak,
- Meslek etiği ve davranış kurallarını tespit etmek,
- Mesleki ve fikri haklar sahasını geliştirmek ve ilerletmek.

JAPONYA

Japonya'da ikamet etmeyen başvuru sahipleri vekil olarak bir Japon patent vekili tayin etmek zorundadır. Japon patent vekili (*benrishi*) müvekkillerini fikri hakların tüm alanlarında, patent yasası ile ilgili işlemlerde ve Japon Patent Ofisi'nde (JPO) temsil etmek yetkisine sahiptir. Japon patent vekili, patent dışında marka, eserler, lisans işlemleri ve bazı mahkeme işlemleri ve haciz işlemleri gibi konularda da müşterilerini temsil edebilmektedir. Japonya'da patent vekili kayıtları Japon Patent Vekilleri Derneği (JPAA) tarafından yönetilmektedir. Patent vekilliği özel bir yasaya sahiptir. Bu yasada mesleki etik kuralları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Japon patent vekilliği sınavı büyük oranda fikri haklar alanının tümünü (patent, faydalı model, marka, tasarım, eser, haksız rekabet) ve bunun dışında hukuk ve fen alanlarındaki konuları kapsar. Sınav üç kısımdan oluşmaktadır;

(i) Birinci kısım; çoktan seçmeli sınav,

(ii) İkinci kısım; yazılı sınav,

(iii) Son kısım; sözlü sınav.

Japon patent vekili genellikle "patent vekili" olarak anılsa da Amerika ve Almanya'daki patent vekillerinden farklı vasıflara sahiptir. Hukuk eğitimi almış olmak zorunda değildir. Japon patent vekili, diğer ülkelerdeki patent vekillerinden daha geniş yetkilere sahiptir.

Japon patent vekilleri dışında avukatlar (*bengoshi*) da patent vekili olarak çalışma hakkına sahiptir.

Aşağıdaki koşullardan birini yerine getiren kişi patent vekili olabilir;

(1) Patent vekilliği sınavını geçmiş olmak,

(2) Avukat olmak veya

(3) Patent ofisinde toplam en az yedi yıl süre boyunca dava/temyiz işlemleri ya da inceleme işlemleri ile ilgili çalışmış ya da inceleme uzmanlığı yapmış olmak.

GENEL DEĞERLENDİRME

Fikri haklar sistemi ve özelde sınai haklar geçmişte, yalnız bu hakların sınırlarını, kullanım şekillerini ve tecavüz halinde yaptırımları belirleyen düzenlemelerle ifade edilirken, günümüzde, hak konusu ürün ve hizmetlerin, toplumsal gelişmenin ve ekonominin ana dinamiği haline gelmesine bağlı olarak yaratıcılık, yenilikçilik ve rekabet edebilirlik süreçlerini de içine alan disiplinler arası bir yapıya kavuşmuştur. Bu kapsamda sınai haklar sis-

temi, teknoloji, ekonomi ve ticareti birbirine bağlayan bir köprü olarak görülmektedir. Bu alan artık yalnızca hukuk kuralları bütünü olmayıp, önemli ölçüde sosyal ve ekonomik boyutu olan bir görünüm kazanmıştır. Bu nedenle fikri haklar sisteminin şekillendirilmesi, salt hukuk kurallarıyla düzenlenmekle mümkün kılınmamakta, ülkelerin sanayi, dış ticaret, bilim-teknoloji, araştırma-geliştirme, kültür ve eğitim politikalarıyla da desteklenen ve bu alanlara ilişkin stratejilerin etkileşim halinde olduğu kapsamlı bir ulusal politikaya gereksinim duymaktadır.

Patent ve marka vekilleri, sınaî haklar sisteminin dört önemli ögesinden biridir. Patent ve marka vekillerinin "Mesleki Yapılanması", "Sınav Usul ve Esasları", "Disiplin Usul ve Esasları", "Yönetimi", "Mesleğin Geliştirilmesi", gibi hükümleri kapsayan bir Patent ve Marka Vekilleri Meslek Yasası'nın yürürlüğe konulması gündeme alınması gereken konulardan biridir.

Tablolar

Tablo 7. Patent Başvurularının Uluslararası Patent Sınıflarına Göre Dağılımı

	2005		2006		2007		2008		2009		2010 OCAK AĞUSTOS	
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yerli	Yabancı	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
A	61	216	235	1005	341	341	1253	1272	341	1253	89	831
B	49	217	152	865	267	267	933	1035	267	933	74	691
C	30	262	93	981	83	83	1131	1161	83	1131	13	766
D	24	49	85	153	75	75	193	225	75	193	37	147
E	19	40	63	182	90	90	233	242	90	233	29	158
F	58	88	215	417	269	269	334	375	269	334	92	225
G	31	42	87	207	125	125	248	221	125	248	42	154
H	21	39	100	262	101	101	293	314	101	293	15	212
Z*	70	51	80	5	1284	1284	65	49	1284	65	1643	92

Kaynak: TPE

Tablo 8. Verilen Patentlerin Uluslararası Patent Sınıflarına Göre Dağılımı

	2005		2006		2007		2008		2009		2010 OCAK AĞUSTOS	
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yerli	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
A	14	193	34	1029	104	104	80	1150	104	1392	91	907
B	4	208	23	838	74	74	51	954	74	1055	86	718
C	1	242	16	1095	35	35	29	1144	35	1281	28	823
D	4	34	6	167	45	45	30	215	45	203	32	170
E	1	29	7	181	32	32	25	221	32	238	36	146
F	2	71	17	401	95	95	65	340	95	380	80	253
G	-	40	4	200	38	38	27	214	38	261	36	155
H	-	38	11	272	31	31	31	292	31	342	31	218

* 2009 yılına ait değerler 13.01.2010 raporlama tarihi itibarı ile hazırlanmıştır.

ULUSLAR ARASI PATENT SINIFLARI (IPC)

BÖLÜM A İnsan İhtiyaçları

BÖLÜM B İşlemlerin Uygulanması; Taşıma

BÖLÜM C Kimya; Metalürji

BÖLÜM D Tekstil; Kâğıt

BÖLÜM E Sabit Yapılar (İnşaat)

BÖLÜM F Makine Mühendisliği; Aydınlatma; Isıtma; Silahlar; Tahrip malzemeleri

BÖLÜM G Fizik

BÖLÜM H Elektrik

Kaynak: TPE

Tablo 9. Faydalı Model Başvurularının Uluslararası Patent Sınıflarına Göre Dağılımı

	2005		2006		2007		2008		2009		2010 OCAK AĞUSTOS	
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
A	224	2	795	5	919	12	856	14	812	15	309	4
B	181	1	560	16	688	12	608	8	590	8	188	3
C	8	-	20	0	23	0	20	0	21	1	3	0
D	20	-	84	2	85	3	76	4	59	5	20	2
E	99	-	318	2	390	1	360	2	327	3	150	0
F	117	3	342	1	401	9	377	2	329	4	122	0
G	43	-	146	2	164	2	161	1	200	2	49	2
H	30	1	87	3	118	6	98	2	111	3	31	0
Z*	151	21	64	1	182	3	393	5	393	7	1116	16

Kaynak: TPE

Tablo 10. Faydalı Model Belgelerinin Uluslararası Patent Sınıflarına Göre Dağılımı

	2005		2006		2007		2008		2009		2010 OCAK AĞUSTOS	
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yerli	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
A	69	5	526	4	694	9	577	4	663	14	464	9
B	45	4	437	10	534	11	476	15	549	6	348	6
C	-	8	15	0	17	0	9	0	15	2	11	1
D	7	2	49	3	68	2	57	6	50	1	36	0
E	24	2	228	1	293	1	259	1	329	2	195	2
F	27	1	258	4	322	4	276	5	330	3	180	3
G	9	1	93	0	131	0	103	2	132	1	110	0
H	12	1	59	3	89	6	76	3	83	2	62	0

*2009 yılına ait değerler 13.01.2010 tarihi itibari ile hazırlanmıştır.

Kaynak: TPE

Tablo 11. Marka Başvurularının Mal ve Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

	2005		2006		2007		2008		2009		2010 OCAK AĞUSTOS	
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
01	1792	695	1439	749	1334	919	1124	783	1041	639	128	327
02	573	141	511	119	854	274	720	256	706	197	75	118
03	1929	1375	2251	1368	2539	1759	2324	1573	2668	1247	340	621
04	489	90	515	97	829	267	689	321	788	207	139	114
05	2083	1140	1962	1337	3361	2234	2909	2047	3254	1916	406	835
06	1781	461	011952	503	2381	704	1966	713	1779	592	233	281
07	1819	726	1949	810	2701	1322	2261	1337	2105	1083	296	512
08	290	65	258	79	678	378	480	364	537	309	92	147
09	2694	1499	3102	1739	4144	2698	3743	2728	3914	2328	555	1150
10	395	247	472	276	987	697	832	676	927	573	132	251
11	818	276	995	286	2257	943	1865	1018	1850	794	220	436
12	802	388	998	428	1597	887	1392	871	1322	764	167	301
13	81	9	131	6	277	67	225	74	249	53	21	23
14	777	297	858	258	1314	680	1125	725	1107	500	180	240
15	41	9	37	8	232	56	193	62	171	48	16	15
16	1570	353	1780	391	3004	1291	2674	1354	2502	915	427	402
17	273	90	346	73	1069	522	866	533	813	347	106	188
18	1401	293	985	275	1495	1013	1255	1064	1212	749	168	389
19	1103	129	1478	75	2638	533	2332	572	1937	384	266	197
20	1486	107	1625	125	2527	611	2049	600	1969	514	305	248
21	245	79	336	80	1248	545	1149	557	1930	457	140	238
22	106	34	157	18	429	150	282	143	303	124	44	50
23	372	40	234	40	597	86	384	88	320	53	56	19
24	1492	90	1079	77	1953	490	1483	518	1320	299	216	183
25	4961	577	5725	474	7187	1735	5829	1768	5950	1273	808	693
26	136	20	137	15	653	135	523	167	492	119	61	57
27	423	12	454	7	773	192	634	170	525	127	86	70
28	253	71	245	76	767	640	731	654	808	531	104	265
29	6797	358	6461	389	6758	649	5429	573	5829	534	841	224
30	2955	326	3103	377	6345	1021	5632	900	6085	722	891	328
31	522	129	708	103	1682	332	1611	322	1695	218	238	114
32	551	234	617	175	2122	574	1842	578	1798	446	218	205
33	428	283	497	209	809	309	631	357	619	282	78	139
34	74	228	192	198	365	327	329	304	247	375	44	182
35	2263	317	3462	435	11495	1672	11407	1898	11903	1448	1789	705
36	522	121	919	181	1988	797	1934	793	2004	531	286	230
37	662	37	1202	43	4323	782	3992	833	3657	676	505	335
38	429	44	531	42	2302	662	2233	731	2311	538	378	262
39	649	64	813	90	2314	549	2216	494	2084	415	280	238
40	197	10	274	10	1759	372	1428	359	1419	303	213	151
41	814	76	1293	84	4432	1030	4277	1143	4527	916	694	408
42	292	42	581	42	2811	1322	2655	1348	2639	1164	391	589
43	1287	42	1988	88	4907	477	4848	467	5001	356	683	144
44	384	16	616	16	1498	329	1375	363	1413	275	187	129
45	64	0	85	3	618	186	581	313	539	196	118	91
TOP.	49.075	11.640	55.353	12.274	106.353	33.218	94.459	33.512	96.269	26.537	13621	12844

Kaynak: TPE

Tablo 12. Marka Tescillerinin Mal ve Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

	2005		2006		2007		2008		2009		2010 OCAK AĞUSTOS	
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
01	1412	608	1512	507	1392	907	1019	776	1100	929	580	493
02	311	99	411	82	743	307	662	248	737	295	371	152
03	1473	952	1510	851	2130	1869	1713	1389	2098	1792	1154	961
04	212	69	381	46	718	281	601	218	706	333	359	169
05	1104	854	1680	787	2694	2116	2397	1841	3015	2382	1680	1414
06	1255	313	1433	236	1939	730	1658	627	1827	770	909	461
07	1177	445	1351	436	2134	1197	1827	1073	1988	1448	1056	846
08	219	52	228	67	656	342	504	340	551	379	295	254
09	1766	990	2088	935	3244	2770	2845	2298	3378	2954	1841	1768
10	261	189	293	155	957	649	745	522	847	788	482	446
11	431	160	609	124	1840	1001	1574	828	1779	1059	900	674
12	433	240	546	256	1410	851	1184	741	1252	971	670	594
13	27	7	56	2	304	43	220	54	283	74	142	43
14	450	164	537	176	1124	762	927	621	1140	785	557	438
15	15	12	34	3	227	52	188	53	248	71	118	37
16	962	238	1148	234	2303	1437	2104	1111	2413	1453	1205	760
17	156	75	204	52	947	452	813	437	878	609	449	259
18	2060	172	1357	161	1335	1008	1073	889	1247	1102	591	605
19	613	94	793	67	1932	476	1769	445	1990	619	986	293
20	691	51	997	67	2119	692	1751	539	1806	649	896	402
21	121	50	171	50	1248	660	960	514	1278	615	1040	380
22	105	18	111	23	396	176	349	122	371	166	179	98
23	352	33	307	30	516	86	461	62	472	103	169	34
24	1779	46	1326	62	1766	513	1304	442	1445	520	614	258
25	1319	267	2699	305	5528	1727	4196	1357	4627	1750	2284	940
26	78	15	115	19	664	159	495	142	570	170	261	105
27	122	11	243	11	818	137	574	186	677	201	263	107
28	127	45	192	34	750	668	588	568	749	714	399	461
29	3424	271	4782	183	5498	772	4423	556	4552	641	2469	379
30	1221	233	1786	216	5158	1051	4274	863	4813	988	2680	511
31	207	69	355	73	1484	355	1129	290	1451	362	884	173
32	261	156	379	137	1947	663	1799	494	1690	621	931	333
33	127	199	195	158	957	487	622	288	656	388	344	216
34	49	155	37	171	383	306	284	302	359	401	162	264
35	1199	185	1581	173	7705	1618	7142	1397	9538	1922	5295	1085
36	223	110	400	66	1373	687	1319	678	1803	866	979	441
37	273	30	462	27	3025	729	2878	677	3400	869	1739	549
38	154	17	285	20	1532	703	1585	640	2045	760	1159	449
39	254	37	451	50	1650	566	1495	482	1988	535	966	329
40	103	4	161	10	1406	335	1185	334	1501	368	760	249
41	224	48	469	44	2919	1075	2806	937	3662	1221	2082	740
42	89	23	176	23	2260	1409	2023	1150	2499	1455	1325	928
43	278	29	699	31	3152	489	2830	390	3776	477	2008	266
44	63	12	225	7	1272	327	1029	286	1284	373	671	215
45	12	1	37	0	373	90	439	134	574	336	298	165
TOP.	27.192	7.848	34.812	7.167	83.928	33.730	71.763	28.341	85.063	36.284	45202	20744

Kaynak: TPE

Tablo 13. Patent Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yerli					Yabancı					Genel	Genel
	TPE	PCT	EPC	Toplam	Artış Oranı %	TPE	PCT	EPC	Toplam	Artış Oranı %	Toplam	Artış Oranı %
2005	895	33	7	935	36,50	75	143	2308	2526	60,18	3461	53,01
2006	979	93	18	1090	16,58	71	89	3915	4075	61,32	5165	49,23
2007	1747	60	31	1838	68,62	71	139	4141	4351	6,77	6189	19,83
2008	2159	69	40	2268	23,39	68	107	4694	4869	11,91	7137	15,32
2009	2473	74	41	2588	14,11	69	105	4479	4653	-4,44	7241	1,46
2010 OCAK AĞUSTOS	1892	46	50	1988	-	40	52	3146	3238	-	5226	-

Kaynak: TPE

Tablo 14. Verilen Patentlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yerli					Yabancı					Genel	Genel
	TPE	PCT	EPC	Toplam	Artış Oranı %	TPE	PCT	EPC	Toplam	Artış Oranı %	Toplam	Artış Oranı %
2005	59	29	7	95	39,71	210	525	2342	3077	64,72	3172	63,84
2006	89	18	15	122	28,42	142	410	3631	4183	35,94	4305	35,72
2007	183	114	21	318	160,66	130	202	4140	4472	6,91	4790	11,27
2008	253	48	37	338	6,29	96	154	4281	4531	1,32	4869	1,65
2009	341	68	47	456	34,91	93	149	4912	5154	13,75	5610	15,22
2010 OCAK AĞUSTOS	328	45	48	421	-	58	71	3261	3390	-	3811	-

Kaynak: TPE

Tablo 15. Faydalı Model Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yerli				Yabancı				Genel	Genel
	TPE	PCT	Toplam	Artış Oranı %	TPE	PCT	Toplam	Artış Oranı %	Toplam	Artış Oranı %
2005	1896	0	1896	28,19	23	5	28	55,56	1924	28,52
2006	2424	0	2424	27,85	27	5	32	14,29	2456	27,65
2007	2972	0	2972	22,61	41	3	44	37,50	3016	22,80
2008	2946	3	2949	-0,77	34	3	37	-15,91	2986	-0,99
2009	2842	0	2842	-3,63	36	4	40	8,11	2882	-3,48
2010 OCAK AĞUSTOS	2038	0	2038	-	26	1	27	-	2065	

Kaynak: TPE

Tablo 16. Faydalı Model Belgelerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yerli				Yabancı				Genel	Genel
	TPE	PCT	Toplam	Artış Oranı %	TPE	PCT	Toplam	Artış Oranı %	Toplam	Artış Oranı %
2005	964	0	964	42,18	12	1	13	44,44	977	42,21
2006	1665	0	1665	72,72	21	4	25	92,31	1690	72,98
2007	2148	0	2148	29,01	29	4	33	32,00	2181	29,05
2008	1833	0	1833	-14,66	31	5	36	9,09	1869	-14,31
2009	2148	3	2151	17,35	26	2	28	-22,22	2179	16,59
2010 OCAK AĞUSTOS	1406	0	1406	-	17	4	21	-	1427	

Kaynak: TPE

Tablo 17. Marka Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yerli		Yabancı				Genel		Genel	
	Sayı	Artış Oranı	Sayı	Artış Oranı	Sayı	Artış Oranı	Toplam	Artış Oranı	Toplam	Artış Oranı
2005	48981	27,14	3096	29,65	8340	27,39	11436	27,99	60417	27,30
2006	54788	11,86	3530	14,02	8537	2,36	12067	5,52	66855	10,66
2007	58713	7,16	3925	11,19	9995	17,08	13920	15,36	72633	8,64
2008	60597	3,21	4229	7,75	10165	1,70	14394	3,41	74991	3,25
2009	59838	-1,25	3624	-14,31	8142	-19,90	11766	-18,26	71604	-4,52
2010 OCAK AĞUSTOS	48067		2681		4933		7614		55681	

Kaynak: TPE

Tablo 18. Marka Tescillerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yerli		Yabancı				Genel		Genel	
	Sayı	Artış Oranı	Sayı	Artış Oranı	Sayı	Artış Oranı	Toplam	Artış Oranı	Toplam	Artış Oranı
2005	26963	42,43	2227	6,35	5482	-20,65	7709	-14,37	34672	24,12
2006	34543	28,11	2953	32,60	4091	-25,37	7044	-8,63	41587	19,94
2007	40757	17,99	3537	19,78	10726	162,19	14263	102,48	55020	32,30
2008	35543	-12,79	3195	-9,67	8587	-19,94	11782	-17,39	47325	-13,99
2009	41414	16,52	3918	22,63	11589	34,96	15507	31,62	56921	20,28
2010 OCAK AĞUSTOS	22717		1907		6625		8532		31252	

Kaynak: TPE

Tablo 19. Endüstriyel Tasarım Başvularının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yerli				Yabancı							
	Dosya	Artış	Tasarım	Artış	Dosya	Artış	Tasarım	Artış	Dosya	Artış	Tasarım	Artış
	Sayısı	Oranı	Sayısı	Oranı	Sayısı	Oranı	Sayısı	Oranı	Toplamı	Oranı	Toplamı	Oranı
2005	4925	8,96	26716	15,10	405	8,87	1209	9,12	5330	8,95	27925	14,83
2006	5527	12,22	28237	5,69	496	22,47	1247	3,14	6023	13,00	29484	5,58
2007	5998	8,52	29109	3,09	546	10,08	1289	3,37	6544	8,65	30398	3,10
2008	6071	1,22	28749	-1,24	507	-7,14	1205	-6,52	6578	0,52	29954	-1,46
2009	5927	-2,37	26312	-8,48	404	-20,32	847	-29,71	6331	-3,75	27159	-9,33
2010 OCAK AĞUSTOS	4438		19955		283		611		4721		20566	

Kaynak: TPE

Tablo 20. Endüstriyel Tasarım Tescillerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yerli				Yabancı							
	Dosya	Artış	Tasarım	Artış	Dosya	Artış	Tasarım	Artış	Dosya	Artış	Tasarım	Artış
	Sayısı	Oranı	Sayısı	Oranı	Sayısı	Oranı	Sayısı	Oranı	Toplamı	Oranı	Toplamı	Oranı
2005	4715	7,40	25473	5,26	425	18,06	1226	25,49	5140	0,08	26699	0,06
2006	5578	18,30	28877	13,36	491	15,53	1319	7,59	6069	18,07	30196	13,10
2007	5787	3,75	28698	-0,62	561	14,26	1341	1,67	6348	4,60	30039	-0,52
2008	5797	0,17	28027	-2,34	525	-6,42	1079	-19,54	6322	-0,41	29106	-3,11
2009	5378	-7,23	23765	-15,21	454	-13,52	1191	10,38	5832	-7,75	24956	-14,26
2010 OCAK AĞUSTOS	4463		20856		314		624		4777		21480	

Kaynak: TPE

Tablo 21. Patent Başvurularının TPE'ye Başvuran Ükelere Göre Dağılımı

ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
TÜRKİYE	974	1100	1863	2268	2588	1993
A.B.D.	357	603	635	731	707	481
ALMANYA	744	1070	1158	1320	1204	836
AVUSTRALYA	8	8	15	16	20	16
AVUSTURYA	56	88	91	88	115	68
BELÇİKA	53	96	107	94	110	95
ÇİN	7	11	22	14	23	15
DANİMARKA	35	48	59	73	58	46
FİNLANDİYA	34	74	75	69	58	37
FRANSA	259	372	373	470	415	283
HİNDİSTAN	19	16	19	17	30	21
HOLLANDA	119	202	241	245	229	145
İRLANDA	9	15	20	26	26	21
İSPANYA	45	76	85	68	78	57
İSRAİL	12	33	35	44	47	28
İSVEÇ	54	103	146	115	114	69
İSVİÇRE	163	357	325	434	420	284
İTALYA	210	404	364	415	361	275
JAPONYA	66	99	115	150	141	110
KANADA	23	41	49	45	40	11
KORE CUMHURİYETİ	16	42	34	45	41	35
LÜKSEMBURG	9	9	18	22	35	24
MACARİSTAN	9	15	11	10	9	11
NORVEÇ	15	21	28	31	26	15
Diğer	204	272	326	327	346	96
ESTONYA						1
YUNANİSTAN						3
K.K.T.C.						1
MONAKO						2
PORTEKİZ						1
SLOVENYA						3
SLOVAKYA						1
TOPLAM	3500	5175	6214	7137	7241	5084

Kaynak: TPE

Tablo 22. Verilen Patentlerin TPE'ye Başvuran Ükelere Göre Dağılımı

ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
TÜRKİYE	95	122	318	338	456	421
A.B.D.	471	668	691	646	777	501
ALMANYA	868	1108	1179	1228	1343	906
AVUSTRALYA	6	13	13	20	22	17
AVUSTURYA	62	81	103	77	114	79
BELÇİKA	53	105	107	89	125	97
BİRLEŞİK KRALLIK	153	176	185	165	196	145
ÇİN	3	7	7	12	23	12
DANİMARKA	48	49	56	59	66	47
FİNLANDIYA	36	67	72	68	71	36
FRANSA	294	388	391	414	485	284
HİNDİSTAN	12	7	20	18	24	25
HOLLANDA	148	207	258	230	268	150
İRLANDA	7	21	18	29	28	19
İSPANYA	52	72	74	79	84	55
İSRAİL	13	28	35	37	44	31
İSVEÇ	72	109	146	117	126	68
İSVİÇRE	247	360	349	416	461	305
İTALYA	260	393	384	398	389	300
JAPONYA	102	103	112	141	169	112
KANADA	28	42	44	39	48	13
KORE CUMHURİYETİ	23	42	33	32	44	40
LÜKSEMBURG	10	4	17	21	42	23
MACARİSTAN	7	11	13	13	10	8
NORVEÇ	19	19	29	27	32	10
Diğer	83	103	136	156	163	87
ÇEK CUMHURİYETİ						7
ESTONYA						1
YUNANİSTAN						4
LİHTEYNŞTAYN						2
MONAKO						1
PORTEKİZ						2
SLOVENYA						3
TOPLAM	3172	4305	4790	4869	5610	3811

Kaynak: TPE

Tablo 23. Faydalı Model Başvurularının TPE'ye Başvuran Ükelere Göre Dağılımı

ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
TÜRKİYE	1896	2424	2972	2949	2842	2038
ALMANYA	4	1	8	5	3	3
AVUSTURYA	0	1	0	1	3	1
BELÇİKA	0	3	0	0	1	0
BİRLEŞİK KRALLIK	1	0	2	2	1	2
ÇEK CUMHURİYETİ	1	1	1	0	0	1
ÇİN	5	5	5	8	8	2
FİNLANDIYA	0	0	0	0	2	0
FRANSA	0	0	2	1	0	0
HOLLANDA	0	2	0	1	0	1
İSPANYA	2	1	1	0	2	0
İSVEÇ	1	0	1	1	0	0
İSVİÇRE	2	2	0	0	1	1
İTALYA	1	4	4	6	3	1
JAPONYA	0	0	0	1	0	2
K.K.T.C.	0	0	1	0	1	1
Diğer	11	12	19	11	15	5
BULGARİSTAN						1
A.B.D.						6
TOPLAM	1924	2456	3016	2986	2882	2065

Kaynak: TPE

Tablo 24. Marka Başvurularının TPE'ye Başvuran Ükelere Göre Dağılımı

ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
TÜRKİYE	48981	54788	58713	60597	59838	48070
A.B.D.	1669	1901	1968	2200	1825	1362
ALMANYA	2482	2579	2893	2946	2306	1188
ANDORRA						6
ARJANTİN						4
AVUSTRALYA	55	65	79	115	59	42
AVUSTURYA	234	235	315	305	255	157
AZERBEYCAN						5
BARBADOS						1
BAHREYN						2
BAHAMA ADALARI						2
BELÇİKA	178	157	227	171	183	104
BELERUS						10
BERMUDA						3
BİRLEŞİK ARAP E.	28	65	71	80	33	28
BİRLEŞİK KRALLIK	508	627	670	622	519	343
BULGARİSTAN	162	112	99	108	68	52
BOSNA HERSEK						1
BREZİLYA						12
CEBELİTARİK						1
CEZAYİR						2
ÇEK CUMHURİYETİ	85	84	188	134	113	38
ÇİN	472	563	584	689	510	403
DANİMARKA						78
EKVATOR						1
ERMENİSTAN						1
ESTONYA						7
ENDONEZYA						2
FAS						17
FİNLANDİYA	22	48	75	67	62	52
FRANSA	1007	933	1137	976	951	569
GÜNEY AFRIKA						10
GÜRCİSTAN						3
HIRVATİSTAN						7

ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
HİNDİSTAN	20	33	58	67	57	47
HOLLANDA	471	494	584	582	436	302
HONGKONG	31	15	26	34	22	28
İSRAİL	19	15	30	36	25	10
İRAK						3
İRAN	21	14	26	23	21	26
İRLANDA	62	82	58	45	102	96
İSPANYA	328	308	287	312	230	129
İSVEÇ	122	148	165	208	144	122
İSVİÇRE	828	861	1048	1148	1024	678
İNGİLİZ VİRJİN ADI						27
İTALYA	1012	1046	1213	1105	820	503
JAPONYA	314	301	407	522	365	249
K.K.T.C.	10	10	14	17	24	10
KATAR						5
KANADA	55	25	49	58	45	25
KAYMAN ADALARI						6
KORE	76	70	104	116	155	116
KOLOMBİYA						14
KUVEYT						4
KÜBA						2
LETONYA						5
LİBYA						1
LİTVANYA						1
LİHTEYNŞTAYN	69	45	67	81	54	23
LÜBNAN						11
LÜKSEMBURG	105	84	79	87	82	65
MACARİSTAN	41	53	54	113	112	53
MAKEDONYA						1
MALTA						3
MALEZYA						6
MEKSİKA						13
MISIR						4
MOLDOVA CUM.						2

ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
MONAKO						4
NORVEÇ	17	35	47	41	45	21
PANAMA						9
PAKİSTAN						1
POLONYA	71	62	88	87	85	70
PORTEKİZ	45	52	51	68	42	36
ROMANYA	30	26	42	31	19	8
RUSYA FEDERASYONU	136	132	164	207	132	86
SAN MARİNO						1
SİNGAPUR	31	76	45	40	55	25
SLOVAKYA						12
SLOVENYA	39	34	54	52	60	14
SRİLANYA						10
SUUDİ ARABİSTAN	10	16	15	25	25	29
SURİYE						28
ŞİLİ						1
TAYVAN	24	30	37	44	45	25
TAYLAND						5
UKRAYNA	33	45	65	49	28	22
ÜRDÜN	1	23	10	8	26	9
VİETNAM						12
YENİZELENDİ						7
YUNANİSTAN	36	51	54	56	58	17
DİĞER	477	492	673	719	544	51
TOPLAM	60417	66835	72633	74991	71604	55684

Kaynak: TPE

Tablo 25. Marka Tescillerinin TPE'ye Başvuran Ükelere Göre Dağılımı

ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
TÜRKİYE	26963	34543	40757	35543	41414	22720
A.B.D.	962	1346	2017	1	1	1099
ALMANYA	1955	1412	3149	2595	3306	1902
ARJANTİN						4
AVUSTRALYA	36	31	70	71	110	47
AVUSTURYA	136	115	309	264	330	205
AZERBAYCAN						2
BAHAMA ADALARI						3
BARBADOS						1
BERMUDA						5
BELARUS						3
BELİZE						2
BELÇİKA	103	94	199	163	200	133
BİRLEŞİK ARAP E.	13	29	51	52	69	22
BİRLEŞİK KRALLIK	306	315	684	578	663	344
BREZİLYA	20	39	21	13	24	2
BULGARİSTAN	73	71	150	90	121	55
CEBELİTARİK						2
ÇEK CUMHURİYETİ	65	49	102	120	195	87
ÇİN	243	185	676	484	718	337
DANİMARKA	107	68	144	90	158	113
DOMİNİK CUM.						1
ENDONEZYA						8
ESTONYA						3
FAS						12
FİNLANDİYA	39	14	47	66	71	57
FRANSA	745	617	1210	950	1190	712
GÜNEY AFRİKA						8
GÜRCİSTAN						1
HIRVATİSTAN						7
FRANSA	1007	933	1137	976	951	569
GÜNEY AFRİKA						10
GÜRCİSTAN						3
HIRVATİSTAN						7

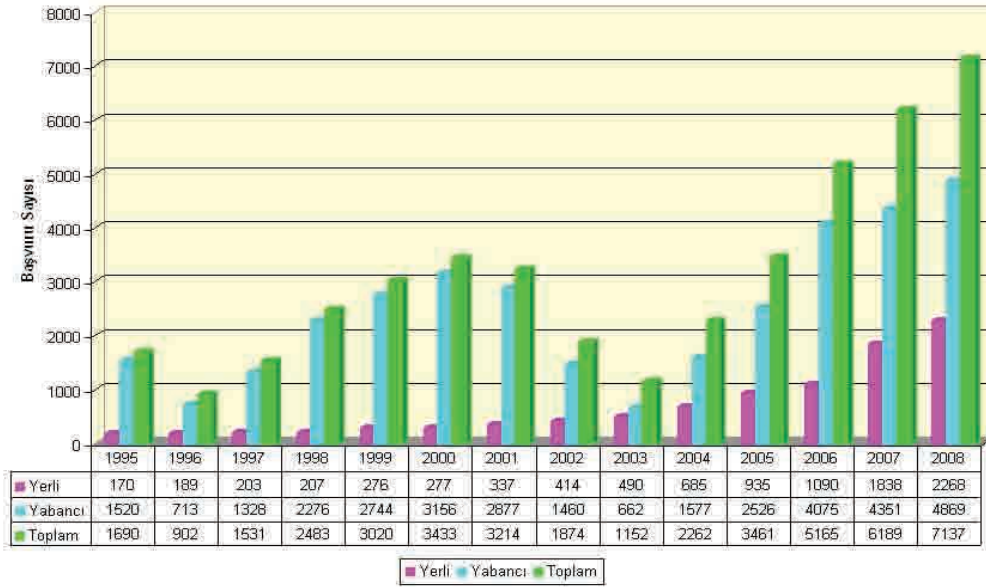
ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
HİNDİSTAN	4	11	26	59	48	29
HOLLANDA	378	327	599	491	576	321
HOLLANDA ANT.						7
HONGKONG	10	27	19	24	31	15
IRAK						1
İNGİLİZ VİRJİN ADL.						16
İRLANDA	35	47	79	58	50	57
İSPANYA	207	181	389	280	330	170
İSRAİL						19
İSVEÇ	99	57	177	141	240	104
İSVİÇRE	591	525	1038	895	1301	758
İRAN						11
İTALYA	634	543	1272	1002	1283	656
İZLANDA	3	1	11	46	75	9
JAPONYA	237	274	366	368	540	224
K.K.T.C						9
KANADA	38	44	31	38	54	30
KAYMAN ADALARI						4
KOLOMBİYA						2
KORE	33	61	76	84	120	91
KUZEY KORE						1
KUVEYT						2
KÜBA						2
LETONYA						4
LİHTEYNŞTAYN	22	32	61	65	84	55
LİTVANYA						4
LÜBNAN						8
LÜKSEMBURG	46	42	136	69	104	56
MACARİSTAN	32	26	53	39	116	105
MAKEDONYA						2
MALTA						2
MALEZYA						6
MEKSİKA						6
MOLDOVA CUM.						2
MONAKO						7

ÜLKE ADI	2005	2006	2007	2008	2009	2010 OCAK AĞUSTOS
MORİTYUS						1
MISIR						2
NORVEÇ	14	16	32	29	55	41
PANAMA						3
POLONYA	54	28	76	71	86	59
PORTEKİZ	24	24	68	37	69	36
ROMANYA	9	7	33	30	36	19
RUSYA FEDERASYONU	88	65	171	132	204	118
SAN MARİNO						8
SİNGAPUR	27	25	58	39	35	31
SUUDİ ARABİSTAN						8
SURİYE						4
SLOVAKYA	16	9	26	33	35	17
SLOVENYA	6	24	45	41	66	47
SRİLANKA						3
ŞİLİ						5
TAYLAND						9
TAYVAN	18	16	30	48	45	26
TUVALU	0	0	0	28	38	0
UGANDA	0	0	0	1606	2167	0
UKRAYNA						24
UMMAN						1
ÜRDÜN						3
VENEZUELA	2	2	3	49	44	0
VİETNAM						3
YENİZELENDİ						2
YUNANİSTAN	39	33	43	39	53	42
DİĞER	240	212	516	404	466	48
TOPLAM	34672	41587	55020	47325	56921	30378

Kaynak: TPE

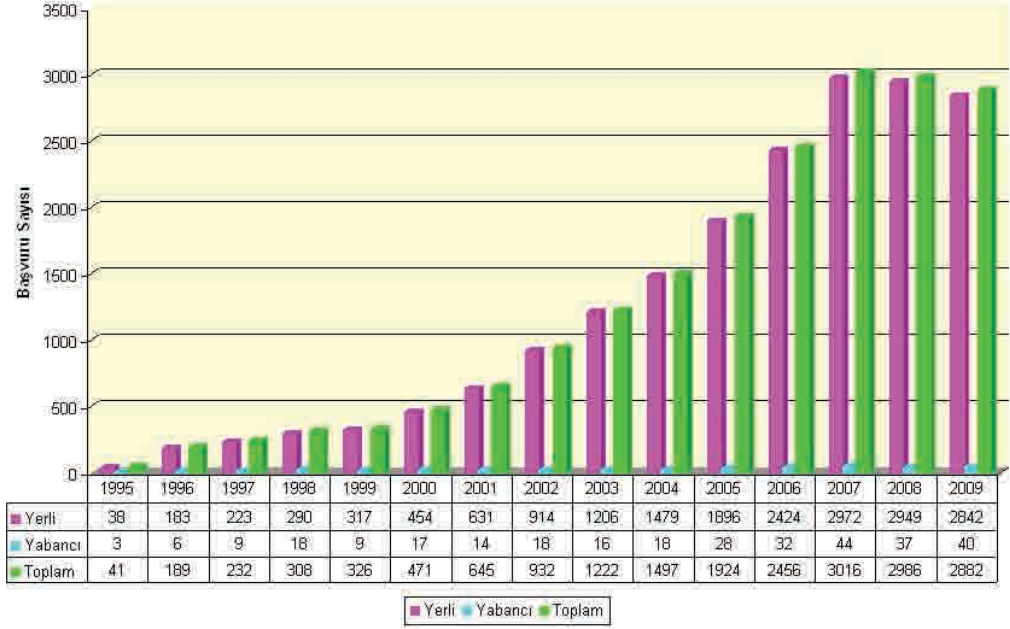
Grafikler

Grafik 1. Patent Başvurularının Orijine Göre Dağılımı

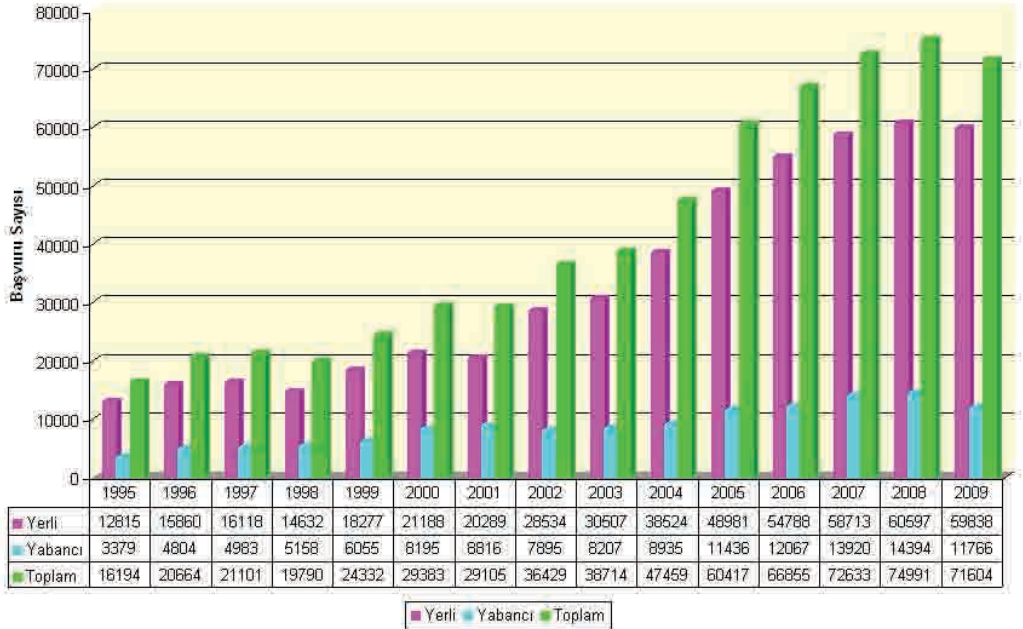
Kaynak: TPE

Grafik 2. Faydalı Model Başvurularının Orijine Göre Dağılımı

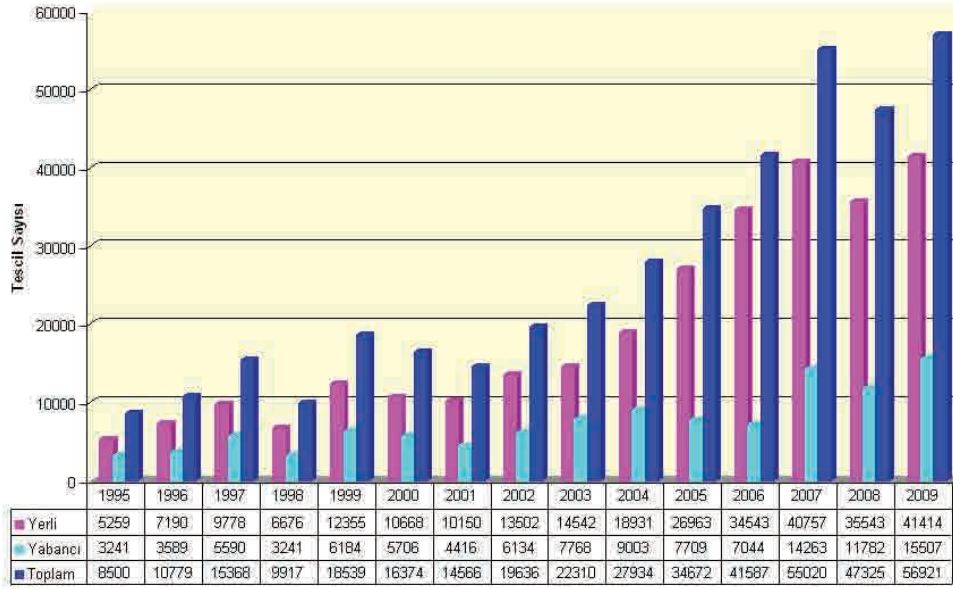
Kaynak: TPE

Grafik 3. Marka Başvurularının Orijine Göre Dağılımı

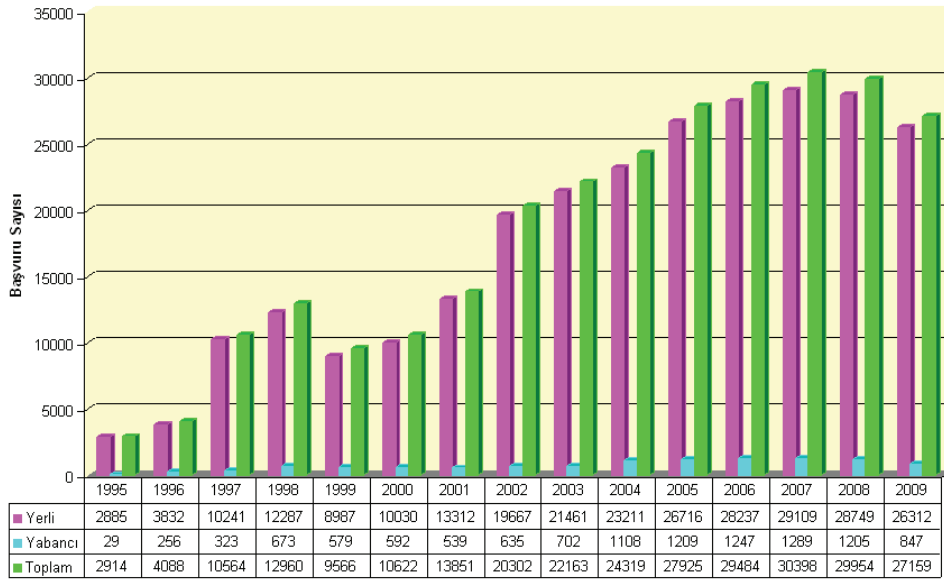
Kaynak: TPE

Grafik 4. Marka Tescillerinin Orijine Göre Dağılımı

Kaynak: TPE

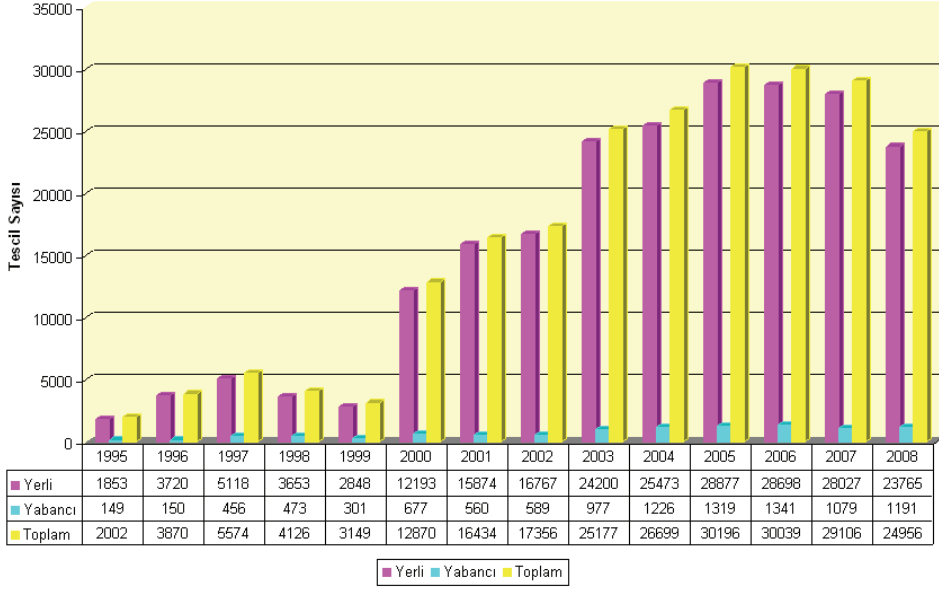
Grafik 5. Endüstriyel Tasarım Başvurularının Orijine Göre Dağılımı (Tasarım Sayıları)

Kaynak: TPE

**Grafik 6. Endüstriyel Tasarım Tescillerinin Orijine Göre Dağılımı
(Tasarım Sayıları)**

Kaynak: TPE

Ek 1

---

20 Ocak 2010 tarihli ve 27468 sayılı Resmi Gazete'de Yayınlanan Tebliğe göre Mal ve Hizmet Sınıflandırması

1. SINIF

Sanayide, bilim sahasında, fotoğrafçılıkta, tarım, bahçecilik ve ormancılıkta kullanılan kimyasallar.

İşlenmemiş suni reçineler ve işlenmemiş plastikler. Gübreler ve topraklar. Yangın söndürücü maddeler.

Ev ve kırtasiye amaçlı olmayan yapıştırıcılar.

2. SINIF

Boyalar, vernikler, laklar, pas önleyiciler, ahşabı koruyucu maddeler, boyalar için bağlayıcı ve inceltici maddeler, boya pigmentleri, metali koruyucu maddeler, ayakkabı boyaları; matbaa boyaları ve mürekkepleri, tonerler; besin maddelerini, ispençiyari ürünleri ve içecekleri boyamağa mahsus maddeler.

İşlenmemiş doğal reçineler. Boyacılar, dekoratörler, matbaacılar ve sanatçılar için metal levhalar ve toz halde metaller.

3. SINIF

Ağartma ve temizlik amaçlı maddeler, parfümeri; kozmetik ürünleri, kişisel kullanım amaçlı koku vericiler.

Sabunlar. Diş bakımı ürünleri. Aşındırıcı ürünler (Zımpara bezleri, zımpara kağıtları, pomza taşları, pastalar dahil). Parlatma ve bakım ürünleri (deri, vinil, metal, ahşap v.b.için).

4. SINIF

Sınai amaçlı yağlar, gresler (kesme sıvıları, toz emici-ıslatıcı ve bağlayıcı maddeler dahil). Katı yakıtlar (odun hariç).

Sıvı ve gaz yakıtlar ile bunların katkıları. Aydınlanma amaçlı mumlar, fitiller, yarı mamül vakslar, balmumları (vakslar), parafinler.

5. SINIF

İnsan ve hayvan sağlığı için ilaçlar, tıbbi amaçlı kimyasal ürünler, kimyasal elementler. Tıbbi amaçlı diyet maddeleri; zayıflatıcı ürünler; bebek mamaları; tıbbi amaçlı bitkiler ve bitkisel içecekler. Diş hekimliği için ürünler (aletler/cihazlar hariç). Hijyen sağlayıcı ürünler (pedler, tamponlar, tıbbi amaçlı yakılar, pansuman malzemeleri dahil). Zararlı bitkileri, hayvanları ve mantarları imha edici maddeler.

Mekanlar için koku gidericiler, koku vericiler (kişisel kullanım amaçlı olanlar hariç).

Dezenfektanlar, antiseptikler (mikrop öldürücüler), tıbbi amaçlı deterjanlar.

6. SINIF

Değerli olmayan maden cevherleri. Adi metaller ile bunların alaşımları ve yarı mamülleri. Metalden mamül inşaatlarda kullanıma mahsus malzemeler. Barınma, saklama, muhafaza etme, kaplama, sarma, çevreleme, depolama veya yerleştirme amaçlarıyla yapılmış metalden malzemeler ve araçlar (metalden merdivenler dahil).

Eleme, filtreleme, ve benzeri amaçlar için yapılmış metalden malzemeler. Metalden mamül kapılar ve pencereler, kepenkler, jaluziler, bunların kasaları ve aksamları.

Elektrik için olmayan madeni kablolar, teller. Hırdavatçı (nalburiye) eşyası.

Havalandırma, ısıtma, kanalizasyon, telefon, yeraltı elektrik ve iklimlendirme tesisatları için havalandırma kanalları, menfezler, menfez kapakları, anemostadlar, borular, baca şapkaları, menhol (baca) kapakları, ızgaralar.

Metalden mamül işaretle gösterme, yönlendirme, belirtme, tanıtma amaçlı malzemeler (tabelalar, panolar, plakalar dahil). Metalden mamül sıvı veya gaz nakli amaçlı borular ve bunların bağlantı parçaları (sondaj boruları dahil).

Madeni para kasaları. Metalden mamul demiryolu malzemeleri. Madeni iskele baları ve şamandıraları, madeni dubalar, deniz taşıtları için çapa demirleri.

Döküm işleri için madeni kalıplar (makine parçası olanlar hariç). Adi metallerden veya bunların alaşımlarından yapılmış sanat eserleri. Metalden mamül kapaklar, şişe kapakları.

Madeni direkler. Kaldırma, yükleme ve nakil için madeni paletler, madeni halatlar, yük kaldırma ve taşımada kullanılan madeni askılar, bağlar, kolonlar, kuşaklar, bantlar ve şeritler, **metal araç çekme halatları**.

7. SINIF

Ahşap, metal, cam ve plastik malzemelerin ve madenlerin işlenmesi, bunlara şekil verilmesi için makineler, takım tezgahları ve bu amaçla kullanılan endüstriyel robotlar. İş makineleri, aynı işleve sahip robotik mekanizmalar.

Kaldırma, taşıma ve iletme makineleri, aynı işleve sahip robotik mekanizmalar (asanörler, yürüyen merdivenler, vinçler dahil). Tarım, hayvancılık, ziraat sektörlerinde ve tahıl/meyve/sebze/gıda işlenmesinde kullanılan makineler ve robotik mekanizmalar. Kara taşıtları için olanlar hariç motorlar, elektrikli motorlar, bunların parçaları ve tertibatları. Rulmanlar, bilyalı veya masuralı yataklar. Lastik sökme ve takma makineleri. Alternatörler, jeneratörler, elektrik jeneratörleri, güneş enerjisi ile çalışan jeneratörler. Boya makineleri, otomatik boya püskürtme tabancaları, elektrikli zımbalama makineleri ve tabancaları, elektrikli yapııştırıcı tabancalar, basınçlı hava veya sıvı püskürtücü makineler için tabancalar, elektrikli el matkapları, motorlu el testereleri, dekupaj makineleri, spiral makineler, basınçlı hava üreticiler, kompresörler, araç yıkama makineleri ve yukarıda sayılan makine ve araçlarla aynı işleve sahip robotlar. Kaynak makineleri ve bunlarla aynı işleve sahip robotlar. Matbaa makineleri .

Ambalajlama makineleri, doldurma-tapalama ve kapatma makineleri, etiketleme makineleri, tasnifleme makineleri ve yukarıda sayılan makinelerle aynı işleve sahip robotlar ve robotik mekanizmalar.

Tekstil makineleri, dikiş makineleri ve bunlarla aynı işleve sahip endüstriyel robotlar . Makine veya motor parçası olmayan pompalar. Doğrama, öğütme, ezme, çırpma ve ufalama için mutfakta kullanılan elektrikli aletler; yıkama makineleri (çamaşır/bulaşık yıkama makineleri dahil); zemin, halı veya döşeme temizleme amaçlı elektrikli makineler, elektrikli süpürgeler ve bunların parçaları.

8. SINIF

Değerli madenlerden olanlar dahil çatallar, kaşıklar, bıçaklar ve kesme, doğrama, soyma amaçlı elektrikli olmayan kesici mutfak aletleri. Kesici ve dürtücü silahlar.

Tıraş, epilasyon, manikür, pedikür, güzellik amaçlı kişisel bakım için kullanılan bu sınıfa dahil alet ve cihazlar (makaslar dahil). Makine, cihaz ve taşıt onarımı, inşaat, ziraat, bahçecilik ve ormancılıkla ilgili elle çalışan (motorsuz) aletler.

9. SINIF

Bilimsel amaçlı ve laboratuarda kullanım amaçlı olanlar dahil ölçme aletleri, cihazları, göstergeler ve laboratuarlarda kullanılan malzemeler. Ses ve görüntünün kaydı, nakli veya yeniden meydana getirilmesi (reprodüksiyonu) için cihazlar (veri işlem, haberleşme ve çoğaltma amaçlı cihazlar bilgisayar yazılımları ve bilgisayar çevre donanımları dahil). Manyetik, optik veya pozlanmış film halinde kayıt taşıyıcılar. Antenler, uydu antenler, yükselticiler ve bunların parçaları. Otomatik satış makineleri, bilet otomatları, nakit para çekme makineleri. Makine ve cihazlarda kullanılan elektronik elemanlar. Birim zamandaki tüketim miktarını ölçen sayaçlar ve zaman ayarlayıcıları. Koruyucu giysiler, koruma ve can kurtarma amaçlı donanımlar. Gözlükler, güneş gözlükleri, lensler ve bunların kutuları, kılıfları, parçaları ve aksesuarları. Elektrik enerjisini iletim, dönüştürme, depolama kontrol cihazları ve araçları (elektrik, elektronikte kullanılan kablolar ve güç kaynakları dahil).

Ana fonksiyonu uyarı ve alarm olan cihazlar (taşıt alarmları hariç), elektrikli ziller. Ütüler; elektrikli ve buharlı ütüler, pres ütüler.

Trafikte kullanım amaçlı sinyalizasyon, işaretle bildirme cihazları ve araçları. Yangın söndürme amaçlı taşıtlar dahil, yangın söndürme aletleri ve cihazları. Elektrikli kaynak aparatları (kaynak elektrotları dahil).

Radarlar, denizaltı radarları (sonarlar), gece görüşü sağlayıcı veya artırıcı aletler ve cihazlar. Sinek ve haşarata kovucu veya yok edici elektrikli cihazlar. Binalar için otomatik kapılar, otomatik turnikeler, binalar ve araç kapıları için elektrikli, elektronik veya uzaktan kumandalı açma- kapama tertibatı. Elektroliz ve galvaniz işleri için aparatlar; anotlar, katotlar. Mıknatıslar, dekoratif mıknatıslar.

10. SINIF

Cerrahi, tıbbi, diş hekimliği ve veterinerlik için alet, cihaz ve mobilyalar.

Yapay organlar ve protezler.

Tıbbi ortopedik malzemeler.

Ameliyathane giysileri ve steril örtüler.

Cinsel amaçlı aletler ve malzemeler.

Prezervatifler (condom/kaput).

Biberonlar, biberon emzikleri, emzikler, bebekler için diş kaşıyıcılar.

11. SINIF

Aydınlatma cihazları (taşıtlar, iç ve dış mekanlar için aydınlatma armatürleri).

Isıtma ve buhar üretme tesisatı için cihazlar (Katı, sıvı, gaz yakıtlı ve elektrikli sobalar, kuzineler dahil).

İklimlendirme ve havalandırma cihazları. Soğutucular ve dondurucular.

Pişirme, kurulama ve kaynatmada kullanılan (kişisel bakım amaçlı olanlar dahil) elektrikle ve gazla çalışan aletler, makineler ve cihazlar (çamaşır kurutma makineleri, saç kurutucuları ve el kurutma cihazları dahil).

Sihhi tesisat, vitrifiye. Su yumuşatma cihazları, su arıtma cihazları, su arıtma tesisatı, atık arıtma tesisatı.

Tıbbi amaçlı olmayan elektrikli alt yaygıları ve elektrikli battaniyeler, ısıtıcı yastıklar, elektrikli veya elektriksiz ayak ısıtıcıları, sıcak su torbaları (termoforlar).

Akvaryumlar için filtreler ve filtre-motor kombinasyonları. Sanayi tipi pişirme, kurutma ve soğutma tesisatı.

Pastörize ve sterilize edici makineler.

12. SINIF

Motorlu kara taşıtları ve bu taşıtlar için motorlar, parçalar (motosikletler, mopetler dahil).

Bisikletler ve bunların gövdeleri, gidonları, çamurlukları. Taşıt kasaları, damperli kasalar, traktör römorkları, frigorifik kasalar, römork bağlantıları, taşıtlar için damperler, kaldırma tertibatları.

Taşıtlar için koltuklar, koltuklar için baş dayanakları, emniyetli çocuk koltukları, koltuk kılıfları, araba örtüleri(şekilli), güneşlikler. Sinyaller ve yön sinyalleri için kollar, taşıtlar için silecekler, silecek kolları.

Taşıtlar için iç ve dış lastikler, tubes lastikler, lastik tamir takımları, taşıtlar için yamalar, kaynak yamalar, taşıtlar için supaplar. Taşıtlar için camlar, emniyetli taşıtlar için camlar, taşıtlar için dikiz aynaları ve yan aynalar.

Patinaj zincirleri, takozlar. Taşıtlar için portbagajlar, bisiklet ve kayak taşıyıcıları, seleler.

Lastik şişirme pompaları. Taşıtlar için hırsız alarmları, kornalar.

Yolcular için emniyet kemerleri, havalı yastıklar. Bebek arabaları, tekerlekli sandalyeler, pusetler.

El arabaları, pazar arabaları, tek veya çok tekerlekli el arabaları, market arabaları, ev eşyaları için tekerlekli taşıyıcılar. Raylı taşıtlar: Lokomotifler, trenler, tramvaylar, vagonlar, teleferikler, telesiyerler.

Deniz taşıtları ve parçaları (motorları hariç). Hava taşıtları ve parçaları (motorları hariç).

13. SINIF

Ateşli, havalı, yaylı silahlar ile bunlara ait kılıf ve askı kayışları. Ağır silahlar, havanlar, roketler.

Havai fişekler. Kişisel kullanım için koruyucu gazlar.

14. SINIF

Kuyumculuk eşyaları (takliti dahil); altınlar, mücevherler, kıymetli taşlar ve bunlardan mamul takılar, kol düğmeleri, kravat iğneleri ve heykeller, biblolar.

Saatler ve zaman ölçme cihazları, (kronometreler, metronomlar ve parçaları, saat kordonları dahil).

15. SINIF

Müzik aletleri ve kutuları

16. SINIF

Kağıt, karton (mukawa) ve bunlardan yapılmış ürünler (Kırtasiye amaçlı ürünler hariç).

Plastik malzemeden mamül ambalajlama ve sarma malzemeleri.

Matbaa ve ciltleme malzemeleri.

Basılı evraklar; basılı yayınlar, takvimler, posterler, fotoğraflar, afişler, tablolar, çıkartmalar, (pullar).

Kırtasiye, büro, eğitim ve öğretim malzemeleri (mobilyalar ve cihazlar hariç).

Büro makineleri.

Badana ve boya işleri için fırçalar ve rulolar.

17. SINIF

Kauçuk, gütaaperka, lastik, amyant (asbest), mika veya bunlardan mamul toz, levha, çubuk ve folyo halinde yarı mamul sentetik malzemeler.

Yalıtım (izolasyon), dolgu ve tıkama malzemeleri (derz dolguları, contalar, o-ringler dahil).

Lastikten, plastikten veya kauçuktan mamul bükülebilir borular, hortumlar (taşıtılar için kullanılanlar dahil), boru, kılıf ve rakorları tekstilden hortumlar, yangın hortumları, madeni olmayan boru kılıfları ve rakorları, hortum rakorları, taşıtılar için radyatör hortumları.

18. SINIF

İşlenmiş veya işlenmemiş deriler ve postlar, yapay deriler, köseleler, astarlık deriler. Derilerden, deri taklitlerinden veya diğer malzemelerden mamul taşıma amaçlı başka sınıflarda yer almayan eşyalar (Çantalar, deri veya kösele kutular ve sandıklar, anahtarlıklar dahil). Şemsiyeler, güneş şemsiyeleri, güneşlikler, bastonlar. Kırbaçlar, koşum takımları, eyerler, üzenge ve eyer kayışları.

19. SINIF

İnşaat, yol yapımı, tamirat, kaplama amaçlarıyla kullanılan kum, çakıl, mıcır, asfalt, zift, çimento, alçı gibi malzemeler. Beton, alçı, toprak, kil, doğal ve yapay taş, ahşap, plastik veya sentetik malzemelerden imal edilmiş ve şekil almış yapı/İNŞAAT/YOL yapımı ve benzer amaçlı malzemeler, yapı elemanları, taşınabilir bu malzemelerden yapılar, direkler, bariyerler (ahşap ve sentetik malzemededen kapı ve pencereler dahil). Yollar için metal, mekanik ve aydınlatmalı olmayan trafik işaretleri. Beton, taş veya mermerden yapılmış anıtlar, heykeller. Tabaka veya şerit halinde tabii veya sentetik yüzey kaplamaları, ısı ile yapıştırılabilen sentetik kaplamalar; çatılar için ziftli kartonlar; ziftli kaplamalar. İnşaatlar için cam ürünleri. Metalden olmayan prefabrik yüzme havuzları. Akvaryum kumları.

20. SINIF

Yapıldıkları maddelere ve malzemelere bakılmaksızın mobilyalar, elbise askıları (ayaklı veya sabitlenenler). Yatak şilteleri, yastıklar, tıbbi amaçlı olmayan havalı yataklar ve yastıklar, kampçılar için uyku tulumları, deniz yatakları. Aynalar. Arı kovanları, suni petekler ve petek çıtaları. Bebekler için ana kucakları, parmaklıklı oyun parkları (iç mekanlar için), bebek beşikleri, yürüteçler. Ahşap veya sentetik malzemededen mamul panolar, resimler, tablolar için çerçeveler, kimlik kartları, künyeler, isimlikler, etiketler. Ahşap

veya sentetik malzemeden mamul ambalaj, nakliye ve depolama amaçlı variller, fıçılar, bidonlar, hazneler (depolar), kutular, ambalaj kapları, nakliye amaçlı konteynerler, sandıklar, taşıma paletleri, bunlarla birlikte kullanılan kapaklar. Ahşap veya sentetik malzemelerden mamul hırdavat (nalburiye) eşyası, mobilya bağlantıları, açma kapama tertibatları. Tahta, mum, balmumu, plastik veya alçıdan mamul bu sınıfa dahil süs ve dekorasyon eşyaları. Sepetler, balıkçı sepetleri. Ev hayvanları için kulübelere, yuvalar, yataklar. Ahşap veya sentetik malzemeden mamul portatif merdivenler, hareketli merdivenler. Bambu perdeler, stor perdeler, şerit perdeler, dekorasyon amaçlı boncuklu perdeler; perde kopçaları, perde halkaları, perde kancaları, perde çubukları.

21. SINIF

Elektriksiz temizlik aletleri gereçleri (Boya fırçaları hariç fırçalar, çelik talaşları, süngerler, çelik yünleri, üstüpüler, tekstilden mamul temizleme ve silme bezleri, bulaşık eldivenleri, elektrikli olmayan cilalama makineleri, halı süpürgeleri, sopalı yer paspasları dahil). Diş fırçaları, elektrikli diş fırçaları, diş ipleri, tıraş fırçaları, saç fırçaları, taraklar. Bu sınıfa dahil elektrikle çalışmayan ev ve mutfak gereçleri, çamaşır mandalları, kap-kacak, vazolar (değerli metalden olanlar dahil). Ütü masaları ve kılıfları, çamaşır kurutmalıkları, elbise askıları. Ev hayvanları için kafesler ve malzemeler, evlerde kullanılan bitki ve hayvan yetiştirme yerleri (terrariumlar). Camdan, porselenden, seramikten, kilden süs ve dekorasyon eşyaları. Fare kapanları, haşarat tuzakları, sinek yakalayıcılar, sinek raketleri (sineklik), tuvalet taşı delikleri için kapaklar. Parfüm bekleri (yandıığında koku yayan bekler), parfüm spreylere ve vaporizatörleri (püskürteç), makyaj çıkartmak için elektrikli olmayan aletler, pudra ponponları, tuvalet eşyaları için kutular. Püskürtmeli hortum başlıkları, sulama süzgeçleri için başlıklar, sulama aletleri, bahçe sulama süzgeçleri, musluklara takılan uçlar. İşlenmemiş cam, yarı işlenmiş cam, dekorasyon için cam mozaikler ve cam tozları (inşaat için olanlar hariç), cam yünleri (izolasyon ve tekstil amaçlı olmayan). Spor müsabakalarında verilen kupalar.

22. SINIF

Halatlar, ipler, ip merdivenler, hamaklar, balık ağıları (metal olmayan araç çekme halatları dahil). Çadırlar, tenteler, brandalar, yelkenler, otomobil örtüleri. Tekstilden mamul ambalaj torbaları. Kauçuk ve sentetik olmayan döşeme doldurma malzemeleri (yün, pamuk dahil). Tekstil amaçlı sentetik elyaflar, işlenmemiş büküm elyafları, cam elyaflar.

23. SINIF

Tekstil amaçlı büküm iplikleri; dikiş, nakış ve örgü iplikleri, tireler, esnek iplikler.

24. SINIF

Dokunmuş veya dokunmamış kumaşlar. Ev tekstil ürünleri (bayraklar, flamalar, mendiller dahil).

25. SINIF

Koruyucu amaçlı olanlar hariç her türlü malzemeden yapılmış iç-diş giysiler, çoraplar. Ayak giysileri. Baş giysileri.

26. SINIF

Danteller ve nakışlar (aplikeler), güpürler, fistolar, dar dokumalar, şeritler ve kurdelalar, ekstraforlar, fitiller, giysiler için kumaştan yapılmış hazır harfler ve rakamlar, armalar, rütbe işaretleri, vatkalı. Giysiler için düğmeler, kopçalar, halkalar, fermuarlar, ayakkabı ve kemer tokaları, perçinler, yapışkan bantlar, bağlar, toplu iğneler, iğneler, dikiş iğneleri, dikiş makinası iğneleri, tığlar ve örgü şişleri, iğne kutuları ve iğnelikler. Yapma çiçekler, yapma meyvalar. Takma saçlar ve saç aksesuarları.

27. SINIF

Halılar, kilimler, yolluklar, seccadeler. Muşambalar, yapay çimen, döşemelik mantarlı muşamba (linoleum). Spor amaçlı minderler. Tekstilden olmayan duvar kaplamaları, duvar kağıtları.

28. SINIF

Oyunlar ve oyuncaklar. Salonda oynanan oyunlar için aletler, makineler ve cihazlar (jetonla çalışanlar dahil). Hayvanlar için oyuncaklar. Çocuk bahçeleri, parklar ve oyun parkları için oyuncaklar. Jimnastik ve spor aletleri ile malzemeleri. Suni yılbaşı ağaçları ve bunlar için süsler, suni karlar, çingiraklar, eğlence (parti, diskotek vb.) süsleri, parti şapkaları.

29. SINIF

Et, balık, kümes ve av hayvanlarının etleri ile her nevi işlenmiş et ürünleri. Kuru bakliyat. Hazır çorbalar, bulyonlar. Zeytin, zeytin ezemeleri. Süt ve süt ürünleri (tereyağı dahil). Yenilebilir bitkisel yağlar. Kurutulmuş, konservelemiş, dondurulmuş, pişirilmiş, tutsülenmiş, salamura edilmiş her türlü meyve ve sebzeler. Kuru yemişler. Fındık ve fıstık ezemeleri, tahin. Yumurtalar, yumurta tozları. Tıbbi amaçlı olmayan ve tamamlayıcı gıda maddeleri (polen, proteinler, karbonhidratlar dahil). Patates cipsleri.

30. SINIF

Kahve, kakao; kahve veya kakao esaslı içecekler, çikolata esaslı içecekler. Makarnalar, mantılar, eriştelere. Pastacılık ve fırıncılık mamulleri, tatlılar. Bal, arı sütü, propolis. Yiyecekler için çeşni/lezzet vericiler. Mayalar, kabartma tozları; unlu mamullerin formunu, rengini iyileştirici, bayatlama süresini geciktirici doğal maddeler. Her türlü un, irmikler, nişastalar. Toz şeker, kesme şeker, pudra şekeri. Çaylar, buzlu çaylar. Şekerlemeler çikolatalar, bisküviler, krakerler, gofretler. Sakızlar. Dondurmalar, yenilebilir buzlar. Tuz. Hububat (tahıl) ve mamülleri, pekmez.

31. SINIF

Tarım ürünleri, bahçecilik ürünleri ve tohumlar. Ormancılık ürünleri. Canlı hayvanlar (kuluçkalık yumurtalar, (döllenenmiş yumurtalar dahil). Canlı ve kurutulmuş bitkiler ve otlar. Hayvan yemleri ve tıbbi amaçlı olmayan katkıları. Malt (insan tüketimi için olmayan).

32. SINIF

Biralar; bira yapımında kullanılan preparatlar. Maden suları, kaynak suları, sofrasuları, sodalar, tonikler. Sebze ve meyve suları, bunların konsantreleri ve özleri, meşrubatlar.

33. SINIF

Alkollü içecekler (biralar hariç).

34. SINIF

Tütün ve tütün mamulleri. Tütün içenlere mahsus malzemeler (Pipolar, puro ve sigara ağızlıkları küllükler, tütün kutuları, sigara sarmak için cep aletleri, sigara kağıtları, nargileler, çakmaktaşları, çakmaklar dahil). Kibritler.

35. SINIF

Reklamcılık, pazarlama ve halkla ilişkiler ile ilgili hizmetler (Ticari ve reklam amaçlı sergi ve fuarların organizasyonu hizmetleri dahil). Büro hizmetleri. İş yönetimi, idaresi ve bu konular ile ilgili danışmanlık, muhasebe ve mali müşavirlik hizmetleri (ithalat-ihracat acente hizmetleri dahil). Ticari ve sınai ürünler için eksperlik hizmetleri. Açık artırmaların düzenlenmesi ve gerçekleştirilmesi hizmetleri.

Müşterilerin malları elverişli bir şekilde görmesi ve satın alması için çeşitli malların bir araya getirilmesi hizmetleri (belirtilen hizmetler perakende, toptan satış mağazaları, elektronik ortamlar, katalog ve benzeri diğer yöntemler ile sağlanabilir).

36. SINIF

Sigorta hizmetleri, finansal ve parasal hizmetler, gayrimenkul komisyonculuğu, müşavirliği ve idaresi hizmetleri, gümrük müşavirliği hizmetleri.

37. SINIF

İnşaat hizmetleri, inşaat araç – gereçlerinin ve iş makinelerinin kiralanması hizmetleri. Temizlik hizmetleri; dezenfeksiyon hizmetleri; haşere ilaçlama hizmetleri; temizlik araçları ve makinelerinin kiralanması hizmetleri. Kara araçları servis istasyonu hizmetleri (bakım, tamir ve yakıt dolumu). Deniz araçlarının bakımı ve tamiri hizmetleri; gemi inşaatı hizmetleri. Hava taşıtlarının bakım ve tamiri hizmetleri. Mobilyalara ilişkin döşeme, tamir, restorasyon hizmetleri. Isıtma, havalandırma ve su tesisatının kurulması (tesis edilmesi), bakımı ve tamiri hizmetleri. Giysilerin temizliği, bakımı ve tamiri hizmetleri. Sınai makinelerin ve cihazların, büro makinelerinin ve cihazlarının, haberleşme cihazlarının, elektrikli ve elektronik cihazların tesisi, bakımı ve tamiri hizmetleri. Saat tamiri hizmetleri. Madencilik, maden çıkarma hizmetleri. Ayakkabı, çanta, kemer tamiri hizmetleri.

38. SINIF

Radyo ve televizyon yayın hizmetleri. Haberleşme hizmetleri (internet servisi sağlama hizmetleri dahil). Haber ajansı hizmetleri.

39. SINIF

Kara, deniz ve hava taşımacılığı hizmetleri ve kara, deniz ve hava taşıtlarının kiralanması hizmetleri (tur düzenleme, seyahat için yer ayarlama, kurye hizmetleri dahil). Araba parkları hizmetleri, garaj kiralama hizmetleri. Tekne barındırma hizmetleri. Boru hattı ile taşıma hizmetleri. Elektrik dağıtım hizmetleri. Su temin hizmetleri. Taşıt ve malları kurtarma hizmetleri. Malların depolanması, paketlenmesi ve sandıklanması hizmetleri. Çöplerin depolanması ve taşınması hizmetleri, atıkların toplanması ve taşınması hizmetleri.

40. SINIF

Adi metallerin işleme hizmetleri. Değerli metallerin işlenmesi hizmetleri. Fotografik ve sinematografik ürünlerin işlenmesi hizmetleri (Banyo, baskı ve foto gravür hizmetleri dahil). Gıdaların işlenmesi hizmetleri. Hayvan kesim hizmetleri. Deri ve kürk işleme hizmetleri. Saraçlık hizmetleri. Kumaş işleme hizmetleri, yün işleme hizmetleri. Terzilik hizmetleri, nakış işleme hizmetleri. Ahşap ve kereste işleme hizmetleri. Sanat eserlerinin çerçevelenmesi hizmetleri. Sıvı, kimyasal madde, gaz, hava işleme hizmetleri. Cam ve optik cam işleme hizmetleri. Malzemelerin montajı (üçüncü şahıslar adına) hizmetleri. Diş teknisyenliği (dö-

küm) hizmetleri. Çömlekçilik hizmetleri. Enerji üretimi hizmetleri, jeneratörlerin kiralanması hizmetleri. Kağıdın işlenmesi. Baskı hizmetleri, ciltçilik hizmetleri. Plastik işleme hizmetleri.

41. SINIF

Eğitim ve öğretim hizmetleri. Sempozyum, konferans, kongre ve seminer düzenleme, idare hizmetleri. Spor, kültür ve eğlence hizmetleri. Dergi, kitap, gazete v.b. yayımlama hizmetleri. Film, televizyon ve radyo programları yapım hizmetleri. Haber muhabirliği hizmetleri, foto-muhabirliği hizmetleri. Fotoğrafçılık hizmetleri. Tercüme hizmetleri.

42. SINIF

Bilimsel ve sınai inceleme, araştırma hizmetleri; mühendislik hizmetleri. Bilgisayar hizmetleri.

Bu sınıfa dahil olup mühendislik, mimarlık, bilgisayar hizmetleri kapsamına girmeyen her türlü tasarım hizmetleri; grafik sanat tasarım hizmetleri. Sanat eserleri orijinallik onay hizmetleri

43. SINIF

Yiyecek ve içecek sağlanması hizmetleri. Geçici konaklama hizmetleri (gündüz bakımı (kreş) hizmetleri dahil). Hayvan bakım evleri hizmetleri.

44. SINIF

Tıbbi hizmetler. Güzellik bakımı hizmetleri. Veterinerlik ve hayvancılıkla ilgili hizmetler. Tarım, bahçecilik ve ormancılıkla ilgili hizmetler. Huzurevi hizmetleri.

45. SINIF

Hukuki hizmetler (sınai ve fikri mülkiyet hakları konusunda danışmanlık hizmetleri dahil). Güvenlik hizmetleri. Evlendirme büroları hizmetleri. Cenaze hizmetleri. Giysi kiralama hizmetleri. Yangın söndürme hizmetleri. Refakat etme hizmetleri.

